

ЗАКОН ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Редакциски пречистен текст ¹

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува:

- начинот и постапката за вршење на надворешните работи од органите на државната власт;
- надлежностите на органите на државната власт и органите на државната управа во креирањето, утврдувањето и спроведувањето на надворешната политика;
- надлежноста, организацијата и работата на Министерството за надворешни работи на Република Македонија;
- видот и постапката за отворање на дипломатски и конзуларни претставништва на Република Македонија;
- видот и постапката за отворање на дипломатски и конзуларни претставништва на други држави во Република Македонија;
- правата, должностите и одговорностите на дипломатите во Министерството за надворешни работи и во дипломатските и конзуларните претставништва на Република Македонија и
- користење и располагање со движни и недвижни ствари во државна сопственост што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија.

Прашањата од надворешните работи на Република Македонија што не се уредени во овој закон, се уредуваат со други прописи на Република Македонија, со меѓународни договори, со други меѓународни акти што ја обврзуваат Република Македонија и со вообичаените правила што важат во меѓународното право.

Член 2

Одделни поими, во смисла на овој закон, го имаат следново значење:

1. **“Надворешни работи”** се однесува на:

- дејствијата што ги вршат надлежните органи на државната власт и органите на државната управа во остварувањето и заштитата на правата и интересите на Република Македонија во меѓународните односи со државите, меѓународните органи, организации и заедници;
- дипломатските дејствија за зачувување и за заштита на безбедноста, на суверенитетот и на територијалниот интегритет на Република Македонија во системот на меѓународните односи;

---

¹ Редакциски пречистениот текст на Законот за надворешни работи, ги опфаќа: основниот текст на законот објавен во “Службен весник на РМ” бр. 46/06, Законот за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи, (“Службен весник на РМ” бр. 107/08), Законот за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи (“Службен весник на РМ” бр. 26/13), Законот за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи (“Службен весник на РМ” бр. 39/14), Законот за изменување на Законот за надворешни работи (“Службен весник на РМ” бр. 61/15) и Законот за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи (“Службен весник на РМ” бр. 226/15), во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена, како и: Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија У.бр.80/2006 од 27 јуни 2007 (“Службен весник на РМ” бр.140/07) и Одлуката на Уставниот суд на Република Македонија У.бр.225/2007 од 17октомври 2008 (“Службен весник на РМ” бр. 131/08).

- дејствијата на надлежните органи во заштитата на правата и интересите на државјаните и на правните лица на Република Македонија пред сите надлежни странски субјекти;

- дејствијата на надлежните органи во воспоставувањето, одржувањето, унапредувањето, суспендирањето и прекинувањето на односите со држави и меѓународни организации и заедници;

- овластувањата и обврските на надлежните органи во преговарањето, склучувањето, суспендирањето или раскинувањето на меѓународни договори;

- овластувањата и обврските на надлежните органи во преговарањето, пристапувањето и истапувањето на Република Македонија во или од меѓународни организации и заедници и

- другите дејствија на надлежните органи на Република Македонија надвор од границите на земјата, што се утврдени со закон или со меѓународни договори што ги обврзуваат Република Македонија, нејзините државјани и правните лица регистрирани во Република Македонија;

2. **“Надворешна политика”** се однесува на политичките цели и активности за односите на Република Македонија со државите и со меѓународните органи, организации и заедници, со кои се остваруваат интересите на Република Македонија во меѓународните односи и се штитат интересите на нејзините државјани и на правните лица регистрирани од неа, а особено:

- зачувувањето, потврдувањето и унапредувањето на основните интереси на Република Македонија;

- зачувувањето на суверенитетот, самостојноста и територијалниот интегритет на Република Македонија и на нејзиниот уставен поредок;

- почитувањето и унапредувањето на темелните вредности на Уставот на Република Македонија;

- споделувањето на вредности, интереси и волја за здружување врз основа на рамноправен договор и во согласност со Уставот;

- зајакнувањето на демократијата и на владеењето на правото во целиот свет, засновано на човековите права и слободи и низ нивна примена и почитување во меѓународно право;

- зачувувањето на мирот во светот, спречување на конфликтите и зајакнување на меѓународната безбедност, во согласност со начелата содржани во Повелбата на ОН, како и со принципите на Завршниот документ од Хелсинки и со целите на Повелбата од Париз, вклучително и оние за надворешните граници и

- развивањето и унапредувањето на односите и соработката на Република Македонија со соседите и со сите држави, билатерално и мултилатерално, во регионалните и глобалните организации;

3. **“Органи за вршење на надворешни работи”** се:

- Претседателот на Република Македонија (во натамошниот текст: претседателот);

- Собранието на Република Македонија (во натамошниот текст: Собранието);

- Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) и

- Министерството за надворешни работи на Република Македонија (во натамошниот текст: Министерството) и министерот за надворешни работи (во натамошниот текст: министерот);

4. **“Дипломатско-конзуларно претставништво”, “дипломатско претставништво”, “конзуларно претставништво”, конзуларно претставништво раководено од почесен конзуларен функционер (почесен конзулат) и “постојана мисија”** се претставништва на Република

Македонија во други држави и во меѓународни организации кои вршат работи наведени во Виенската конвенција за дипломатски односи, Виенската конвенција за конзуларни односи, други меѓународни договори и овој закон и

5. **„Дипломат“** е вработен во Министерството кој има статус на административен службеник и кој согласно со овој закон е овластен да врши стручни работи од надлежност на Министерството.

6. **„Недвижни ствари“** се згради, изградено и неизградено градежно земјиште, посебни делови од згради и други објекти во државна сопственост, што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија за извршување на работите и задачите во странство;

7. **„Движни ствари“** се возила и резервни делови, мебел и друга ентериерна опрема, опрема за одржување на канцелариски и други простории, компјутерска и друга техничка опрема со резервни делови, софтверски програми и документи, во државна сопственост, што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија за извршување на работите и задачите во странство;

8. **„Користење на ствари“** е право на непосредна употреба на движни и недвижни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија;

9. **„Давање на користење и престанок на правото на користење на недвижни ствари и движни ствари“** се однесува на пренос на правото на користење на стварите што ги користи дипломатско-конзуларното претставништво, на определен или неопределен рок, на претставништво во странство на други државни органи на Република Македонија и органи на локална самоуправа на Република Македонија и обратно;

10. **„Располагање со ствари“** е право да се одлучува за сопственоста на движните и недвижните ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија;

11. **„Краткорочен закуп“** е давање или земање во закуп на недвижна ствар или дел од неа, што ја користи дипломатско-конзуларното претставништво, за период не подолг од три месеци и

12. **„Долгорочен закуп“** е давање или земање во закуп на недвижна ствар или дел од неа што ја користи дипломатско-конзуларното претставништво за период подолг од три месеци.

II. ВРШЕЊЕ НА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Член 3

Во остварувањето на надворешните работи и надворешната политика, органите за вршење на надворешните работи ги определуваат општите насоки, донесуваат и усвојуваат одлуки за активностите и ставовите и ги остваруваат со меѓусебна усогласена соработка сите државни активности поврзани со надворешните работи.

Надлежности во вршењето на надворешните работи

Член 4

Органите надлежни за вршење на надворешните работи ги вршат надворешните работи во рамките на утврдената надлежност со Уставот и закон.

Органите за вршење на надворешните работи ја креираат, утврдуваат и спроведуваат надворешната политика на Република Македонија, согласно со Уставот и закон.

Претседателот, претседателот на Владата и министерот ја претставуваат државата во меѓународните односи согласно со меѓународното право и обичаи.

а) Претседател на Република Македонија

Член 5

Во вршењето на надворешните работи претседателот на Република Македонија:

- ја претставува државата во меѓународните односи, согласно со меѓународното право и неговите надлежности;
- учествува во креирањето на надворешната политика во соработка со Владата, преку утврдување на општите насоки на надворешната политика, вклучувајќи ги и прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата;
- го следи спроведувањето на надворешната политика и за резултатите и евентуалните несогласувања со другите органи за вршење на надворешните работи, може да го извести Собранието;
- дава предлози и учествува во заземањето на ставови за одредени надворешно-политички прашања од неговата надлежност, вклучувајќи ги и безбедносните и одбранбените аспекти кои произлегуваат од меѓународните односи;
- поставува и отповикува со указ амбасадори и пратеници на Република Македонија во странство, во постапка утврдена со овој закон;
- дава согласност за издавање на агреман на шеф на странско дипломатско претставништво и
- ги прима акредитивните и отповиковните писма на странските дипломатски претставници, во постапка утврдена со овој закон.

б) Собрание на Република Македонија

Член 6

Во вршењето на надворешните работи Собранието на Република Македонија:

- ја утврдува надворешната политика на Република Македонија, вклучувајќи ги и прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата;
- на сопствено барање или на барање на Владата, разгледува извештаи за остварување на надворешната политика и за меѓународната положба на Република Македонија, вклучувајќи ги безбедносните и одбранбените прашања на меѓународен план;
- зазема ставови по одредено прашање, на предлог на Владата, вклучително и по оние надворешно-политички прашања поврзани со безбедноста и одбраната;
- при различни ставови за прашања од областа на надворешните работи, на предлог на Министерството, во името на Владата или на предлог на претседателот, Собранието расправа за тие прашања, по што донесува соодветни заклучоци;
- работното тело на Собранието надлежно за надворешна политика најмалку двапати годишно разгледува извештај на министерот за спроведувањето на надворешната политика и
- остварува меѓународна соработка во рамките на своите надлежности.

в) Влада на Република Македонија

Член 7

Во вршењето на надворешните работи Владата на Република Македонија:

- учествува во креирањето на надворешната политика преку утврдување на општите насоки за надворешната политика во соработка со претседателот, вклучувајќи ги и прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата;
- го известува Собранието за прашања од областа на надворешната политика и меѓународните односи;
- на барање на Собранието, поднесува извештај за остварување на надворешната политика и за меѓународната положба на Република Македонија, вклучувајќи ги безбедносните и одбранбените прашања на меѓународен план;
- го следи спроведувањето на надворешната политика, а за резултатите и евентуалните несогласувања со другите органи за вршење на надворешните работи може да го извести Собранието;
- му доставува на претседателот мислења и предлози за меѓународни прашања;
- ги воспоставува, развива и унапредува политичките, економските или финансиските односи со една или повеќе држави, или меѓународни организации;
- одлучува за визниот режим на Република Македонија со други држави и субјекти во меѓународните односи;
- одлучува за прекин или намалување, делумно или целосно, на политичките, економските или финансиските односи со една или повеќе држави, или меѓународни владини или невладини организации и за тоа го информира Собранието;
- предлага поставување и именување и отповикување амбасадори и пратеници на Република Македонија и именува и отповикува шефови на конзуларни претставништва и на почесни конзулати на Република Македонија во странство;
- издава агреман или егзекватура за шефови на странски дипломатско-конзуларни претставништва и на странски почесни конзулати;
- одлучува за отворање и затворање на дипломатско-конзуларни и други претставништва на Република Македонија и за отворање и затворање на странски дипломатско-конзуларни претставништва или претставништва на меѓународни организации во Република Македонија, во постапка утврдена со овој закон;
- одлучува за учеството на Република Македонија во Заедничката надворешна и безбедносна политика и Европската безбедносна и одбранбена политика на Европската унија;
- обезбедува средства во рамките на Буџетот на Република Македонија за итни и непредвидени состојби што се јавуваат во рамките на спроведувањето на надворешната политика;
- обезбедува средства во Буџетот за надоместување на трошоците за членарини и други расходи што произлегуваат од членството и од учеството на Република Македонија во меѓународните владини организации;
- редовно ги следи и оценува меѓународните односи кои имаат импликации врз безбедноста и одбраната и за тоа ги информира претседателот и Собранието и
- обезбедува хуманитарните операции во кои учествува Република Македонија да бидат координирани со оние на меѓународните организации.

г) Министерство за надворешни работи

Член 8

Во вршењето на надворешните работи Министерството:

- ја претставува и афирмира Република Македонија и ги развива и координира билатералните и мултилатералните односи и соработката со други држави и меѓународни организации;
- ја спроведува надворешната политика;
- обезбедува координација меѓу органите надлежни за вршење на надворешните работи во вршењето на надворешните работи;
- води постапка за воспоставување и прекинување на дипломатски и конзуларни односи со други држави, како и постапката за зачленување и воспоставување на односи со меѓународни организации;
- ги заштитува интересите, правата и имотот на државата и на нејзините државјани и правни лица во странство;
- ги презема активностите поврзани со спроведувањето на одлуките на Советот за безбедност на Обединетите нации во поглед на рестриктивните мерки, усвоени согласно со одредбите на Поглавјето ВИИ на Повелбата на ОН;
- го координира учеството на Република Македонија во Заедничката надворешна и безбедносна политика и Европската безбедносна и одбранбена политика на Европската унија;
- обезбедува координација на надворешно-политичките аспекти од учеството на Република Македонија во мисиите и операциите за одржување на меѓународниот мир и безбедност;
- го следи развојот на меѓународните економски односи и предлага соодветни одлуки до надлежните органи;
- се грижи за положбата и правата на припадниците на македонскиот народ во соседството;
- се грижи за положбата и човековите права на припадниците на заедниците, државјани на Република Македонија во странство;
- се грижи за положбата и човековите права на државјаните на Република Македонија кои привремено или постојано престојуваат во странство, како и за иселениците;
- ги организира и раководи со дипломатско-конзуларните и другите претставништва на Република Македонија и го организира системот на врски со нив;
- учествува во склучувањето, подготвувањето за ратификација и чувањето на меѓународните договори кон кои пристапила Република Македонија;
- го следи и придонесува во развојот на меѓународните односи и на меѓународното право;
- ја определува и обележува државната граница, ги одржува и обновува граничните белези и учествува во решавањето на граничните инциденти;
- ги предлага и спроведува визната политика и визниот режим на Република Македонија;
- раководи со Визниот центар и со визниот информациски систем со кој се обезбедува поврзаност на сите сегменти во процесот на спроведувањето на визниот режим на Република Македонија;
- комуницира со и ја координира соработката со странските дипломатско-конзуларни претставништва и со мисиите на меѓународните организации во Република Македонија;

- ги води протоколарната постапка за акредитација и постапката по акредитивните писма на странски амбасадори, протоколарната постапка за признавање на привилегии и имунитети на странските дипломатски претставништва, почесните конзулати и на претставништвата на меѓународните организации, во согласност со меѓународното право;

- ја предлага, подготвува и ја води протоколарната постапка за именување и отповикување на шефовите на дипломатско-конзуларните претставништва и почесните конзули на Република Македонија;

- ја спроведува постапката за продажба, купување, изградба и размена на недвижни ствари, врши работи кои се однесуваат на давање на користење и престанок на правото на користење на недвижни ствари, давање и земање во закуп, давање и примање на дар и одржување на недвижни ствари, што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија,

- ја спроведува постапката за продажба и размена на движни ствари врши работи кои се однесуваат на давање на користење и престанок на правото на користење на движни ствари, давање и примање на дар на движни ствари, што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, како и постапката за враќање на движни ствари од дипломатско-конзуларно претставништво во Министерството за надворешни работи.

- ја собира и чува домашната и странската документација од областа на надворешната политика и меѓународните односи на Република Македонија во Дипломатската архива на Министерството;

- го известува претседателот за најзначајните прашања во остварувањето на надворешната политика на државата и дава мислења и предлози во врска со надворешно-политичките прашања од негова надлежност, вклучувајќи ги и безбедносните и одбранбените аспекти кои произлегуваат од меѓународните односи;

- учествува во подготовката и примената на актите и иницијативите на претседателот, согласно со надлежностите на Министерството;

- остварува соработка со здруженија на граѓани и со научни и стручни институции;

- го координира спроведувањето на политичките ставови за учеството во операции за одржување на меѓународниот мир и безбедност, во соработка со надлежните министерства и

- врши други работи определени со закон.

д) Министер за надворешни работи

Член 9

Во вршењето на надворешните работи министерот:

- учествува во креирањето на надворешната политика преку предлагање на општите насоки на надворешната политика вклучувајќи ги и прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата;

- предлага ставови од областа на надворешната политика и дава мислења од областа на надворешните работи и меѓународните односи;

- ја спроведува утврдената надворешна политика;

- во рамките на своите надлежности, го води и го спроведува политичкиот дијалог со меѓународните субјекти во името на Република Македонија;

- ги застапува ставовите на државата пред меѓународните организации и на меѓународните конференции;

- пред работното тело на Собранието надлежно за надворешна политика, најмалку два пати годишно, поднесува извештај за остварувањето на надворешната политика и меѓународната положба, вклучувајќи ги и безбедносните и одбранбените прашања на меѓународен план;
- на барање на Собранието, поднесува извештај за остварувањето на надворешната политика и меѓународната положба, вклучувајќи ги и безбедносните и одбранбените прашања на меѓународен план и
- на барање на Собранието или по предлог на Владата, ги образложува ставовите и активностите на Владата по однос на прашања од надворешната политика, вклучувајќи ги прашањата од меѓународните односи со импликации врз безбедноста и одбраната на земјата и за напредокот во спроведувањето на надворешната политика.

Други органи кои имаат одредени надлежности во вршењето на надворешните работи

а) Органи на државната управа

Член 10

Органите на државната управа во координација со Министерството, ги усогласуваат активностите во билатералните и мултилатералните разговори и преговори, во настапите на средбите со меѓународните субјекти и на меѓународните конференции ги застапуваат ставовите на утврдената надворешна политика на Република Македонија.

Во вршењето на надворешните работи органите на државната управа:

- кои учествуваат во меѓународните организации или меѓународни конференции го информираат Министерството за прашања од интерес за Република Македонија, за нејзините граѓани и правни лица;
- учествуваат во меѓународната соработка во рамките на своите надлежности и овластувања и се должни да постапуваат согласно со упатствата и инструкциите на Министерството кои се однесуваат на воспоставување, развој и прекин на соработката со странски субјекти;
- комуницираат со дипломатско-конзуларните претставништва и меѓународни организации во Република Македонија и во странство исклучително преку Министерството, освен ако со меѓународен договор поинаку не е утврдено;
- задолжително го известуваат Министерството за нивните претстојни билатерални и мултилатерални средби или преговори со претставници на други држави или за меѓународни конференции на кои, доколку Министерството оцени за потребно, испраќа свој претставник или претставник од дипломатско-конзуларното претставништво и
- за прашањата што се однесуваат на спроведувањето на надворешната политика, претходно се усогласуваат со Министерството и по завршената задача го известуваат. До усогласувањето, другите министерства и органи на државната управа дејствуваат согласно со ставовите и инструкциите на Министерството.

б) Единици на локална самоуправа

Член 11

Единиците на локалната самоуправа, остварувањето на меѓународната соработка ја вршат во рамките на утврдените законски надлежности и се раководат од начелата на утврдената надворешна политика на државата и притоа се должни да ги почитуваат упатствата и инструкциите на Министерството.

Трошоците или членарините за учеството на органите на единиците на локалната самоуправа во меѓународната соработка, се надоместуваат од средства од нивните буџети.

III. МИНИСТЕРСТВО ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ

Член 12

Министерот раководи со Министерството во согласност со закон.

Член 13

Заменикот на министерот раководи со Министерството во случај кога министерот е отсутен или кога поради болест и поради други причини не е во можност да ја врши својата функција.

Заменикот на министерот врши надворешни работи од надлежност на министерот што тој ќе му ги довери.

Член 14

Државниот секретар го назначува министерот од редот на раководните дипломати од категорија Б, со најмалку дипломатско звање министер советник.

Државниот секретар за својата работа одговара непосредно пред министерот.

Мандатот на државниот секретар завршува со мандатот на функционерот кој го назначил и по истекот на мандатот, истиот се распоредува на работно место на исто ниво со нивото на работно место на кое работел пред да биде назначен за државен секретар.

На државниот секретар му се утврдува дипломатско звање амбасадор во Министерството.

Член 15

Организациони единици на Министерството се институт, академија, директорат, сектор и одделение.

Министерот донесува акт за организација и работа со кој согласно со ставот 1 на овој член ќе се утврдат организационите единици и нивниот делокруг на работа. Дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија се составен дел на организацијата на Министерството.

Министерот донесува акт за систематизација на работните места во Министерството и во дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија.

Член 16

Согласно со условите утврдени со актот за систематизација на работните места во Министерството и дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, министерот назначува директори од редот на дипломатско-конзуларните службеници, кои ја организираат работата и раководат со институтот, академијата и директоратите во Министерството.

Член 17

Министерот може да формира Дипломатски совет или други советодавни тела, од редот на амбасадорите од членот 46 став 1 на овој закон, научни, јавни работници и експерти од областа на надворешната политика и од граѓанското општество.

Министерот може да определи оветник од редот на истакнати експерти од областа на дипломатијата и меѓународното право.

Член 18

Министерот, по потреба, но најмалку еднаш во две години, одржува работен состанок со шефовите на дипломатско-конзуларните претставништва, на кој се расправа за прашања од надворешната политика и вршењето на надворешните работи на Република Македонија.

Во рамките на работниот состанок од ставот 1 на овој член, Министерството организира средби со претседателот, претседателот на Собранието, претседателот на Владата и претседателот на Комисијата за надворешна политика.

Член 19

Министерството врши протоколарни работи од областите на дипломатскиот церемонијал, привилегиите и имунитетите и акредитациите.

Министерството врши протоколарни работи од областа на дипломатскиот церемонијал за потребите на претседателот на Република Македонија, претседателот на Владата, министерот и по потреба за други органи на државната управа во вршењето на нивните меѓународни и домашни активности, со кои се остварува редот, пресеансот и односите меѓу учесниците при организација на државни, официјални и работни посети, меѓународни конференции, одбележување на национални и државни празници во Република Македонија, како и манифестации, прослави, свечености, академии, официјални приеми и други настани од државно значење.

Министерството врши протоколарни работи за остварување на привилегиите и имунитетите на:

1) странските дипломатско-конзуларни претставништва акредитирани во Република Македонија;

2) претставништва на меѓународни организации акредитирани во Република Македонија;

3) економски, трговски и културни претставништва на странски држави акредитирани во Република Македонија;

4) почесни конзулати на странски држави акредитирани во Република Македонија;

5) шефови на дипломатско-конзуларни претставништва на странски држави, на шефови на претставништва на меѓународни организации, шефови на економски, трговски и културни претставништва на странски држави и почесни конзули на странски држави, акредитирани во Република Македонија, кои не се државјани или постојани резиденти на Република Македонија;

6) вработени лица со дипломатски или службен статус во субјектите наведени во точките 1, 2 и 3 на овој став, кои не се државјани или постојани резиденти на Република Македонија;

7) официјални учесници од странски држави и меѓународни организации на меѓународни конференции кои се одржуваат на територијата на Република Македонија, а кои не се државјани или постојани резиденти на Република Македонија и

8) лица на странски држави со дипломатски или службен статус кои не се државјани или постојани резиденти на Република Македонија, при транзит низ територијата на Република Македонија заради преземање должност или заминување од должност во трета држава.

Министерството врши протоколарни работи од областа на акредитациите на шефовите на странските дипломатско-конзуларни претставништва, претставништвата на меѓународните организации, почесните конзули и други

дипломатски претставници на странски држави акредитирани во и за Република Македонија, вклучувајќи ги изработката и ажурирањето на дипломатската и протоколарната листа.

Субјектите од ставот 3 на овој член, привилегиите и имунитетите во Република Македонија ги остваруваат согласно со одредбите за привилегии и имунитети утврдени во Виенската конвенција за дипломатски односи од 1961 година, Виенската конвенција за конзуларни односи од 1963 година, конвенциите за привилегии и имунитети на Организацијата на Обединетите нации и други меѓународни договори ратификувани согласно со Уставот на Република Македонија, земајќи го предвид принципот на реципроцитет, како и во други случаи утврдени со закон.

Начинот на вршењето на протоколарните работи од ставовите 2, 3 и 4 на овој член, се уредуваат со Уредба на Владата чиј составен дел е Пресеанс листата на Република Македонија, која се однесува на протоколарните работи од ставовите 2 и 4 на овој член.

Член 20

Во Министерството се води Дипломатски архив, како централен депозитар на домашни и странски документи и меѓународни договори од областа на меѓународните односи на Република Македонија.

Ракувањето и користењето на документите од ставот 1 на овој член се врши во согласност со прописите за архивско работење.

Член 21

Министерството се грижи за постојано стручно оспособување и усовршување на дипломатите. Програмата и начинот на спроведување на стручното оспособување и усовршување се утврдува со акт на министерот.

Член 22

Министерството се грижи за контрола, безбедност и заштита на класифицираните информации во рамките на Министерството.

Член 23

За поддршка на извршувањето на работите, Министерството организира информациски и телекомуникациски систем кој во областа на надворешните работи обезбедува поврзаност во Министерството, Министерството со дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија и компатибилност со соодветните системи на меѓународните организации.

Системот за размена на информации со дипломатско-конзуларните претставништва и другите државни органи се поставува согласно со законските одредби за криптозаштита на Република Македонија.

Набавките на стоки и опрема кои имаат безбедносна компонента, а особено за составните делови и техничките решенија во машинската и програмската опрема на информациониот систем во областа на надворешните работи и тоа по природа, вид и намена се третираат како набавки од безбедносен карактер и тие се вршат според прописите на Владата согласно со Законот за јавните набавки.

Член 24

Материјалните и техничките потреби за извршување на своите работи на Министерството, Дипломатскиот протокол, Дипломатскиот архив и Информацискиот и телекомуникацискиот систем за врски се обезбедуваат со средства од Буџетот на Република Македонија.

IV. ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНИ ПРЕТСТАВНИШТВА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Дипломатско-конзуларни претставништва**Член 25**

Дипломатски претставништва на Република Македонија се амбасади, постојани мисии при меѓународни организации, канцеларии за врски и специјални мисии.

Конзуларни претставништва на Република Македонија се генерален конзулат, конзулат, конзуларна канцеларија и почесен конзулат.

Со посебна одлука Владата основа и културно-информативни центри, економски и други претставништва во странство.

Културно-информативните центри, економските и други претставништва на Република Македонија во странство, работат во состав на дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија.

Член 26

Амбасадата и Канцеларијата за врски покрај функциите наведени во Виенската конвенција за дипломатски односи, ги вршат и следниве функции:

- ја претставуваат и застапуваат Република Македонија во државата на приемот;

- ги штитат интересите на Република Македонија и на нејзините државјани и правните лица и вршат конзуларно-правни работи;

- ги унапредуваат и развиваат односите и севкупната соработка меѓу Република Македонија и државата на приемот од интерес за Република Македонија;

- учествуваат во преговорите со владата и останатите државни институции на државата на приемот;

- ја следат внатрешната и надворешната положба и активноста на државата на приемот и за тоа го известуваат Министерството, кое информациите ги проследува до претседателот;

- ги известуваат органите, институциите и јавноста на државата на приемот за ставовите и развојот на Република Македонија;

- ја следат тековната економска политика на државата на приемот и редовно го информираат Министерството кое информациите ги проследува до надлежните институции во Република Македонија и

- ја промовираат на економски план Република Македонија во државата на приемот и ги презентираат можностите и предностите за инвестирање, во координација и соработка со економските промотери од Република Македонија лоцирани во државата на приемот, со Агенцијата за странски инвестиции на Република Македонија и со министрите задолжени за странски инвестиции.

Амбасадата и Канцеларијата за врски ја развиваат својата работа на политичко, економско, безбедносно, културно, научно-техничко, информативно и друго поле.

Амбасадата и Канцеларијата за врски особена грижа посветуваат на положбата и човековите права на припадниците на македонскиот народ во соседните земји и на државјаните на Република Македонија.

Член 27

Постојаната мисија, покрај функциите наведени во Виенската конвенција за претставување на државите во меѓународните организации, ги врши и следниве функции:

- ја претставува и застапува Република Македонија во меѓународната организација;
- ги унапредува и развива односите и севкупната соработка меѓу Република Македонија и меѓународната организација, од интерес за Република Македонија;
- учествува во преговорите со органите на меѓународната организација;
- се залага за ставовите и интересите на Република Македонија во меѓународните организации;
- ги следи активностите на меѓународната организација и за тоа го известува Министерството, кое информациите ги проследува до претседателот и
- ги известува органите и институциите на меѓународната организација за ставовите и развојот на Република Македонија.

Член 28

Конзуларното претставништво ги врши работите во согласност со Виенската конвенција за конзуларни односи.

Конзуларното претставништво:

- ги штити интересите на Република Македонија и на нејзините државјани и правни лица и врши конзуларно-правни работи;
- ги поттикнува и развива односите меѓу Република Македонија и конзуларното подрачје во државата на приемот во областа на економијата, културата, науката и образованието;
- известува за настаните од сите области на живеење на конзуларното подрачје и пошироко за настаните во државата на приемот;
- ја развива соработката со припадниците на македонскиот народ во соседните земји и со припадниците на делови на другите народи кои живеат во Република Македонија а се нејзини државјани, во соседните земји;
- ја развива соработката со иселениците и со државјаните на Република Македонија кои привремено или постојано престојуваат во странство;
- одржува контакти со државните и локалните органи на конзуларното подрачје и
- се грижи за остварувањето на работните и социјални права на државјаните на Република Македонија во државата на приемот.

Конзулатот врши и други работи во согласност со меѓународното право кои му се доверени од министерот.

Стварната и територијалната надлежност на конзулатот на Република Македонија се утврдува со државата на приемот. Постапката за утврдување на надлежноста на конзулатот ја води Министерството.

Почесниот конзулат раководен од почесен конзул, како посебен вид конзуларно претставништво ги врши работите во согласност со функциите на почесниот конзул дефинирани со членот 5 од Виенската конвенција за конзуларни односи.

Член 29

Специјалната мисија е временна мисија за преговарање за одредени прашања или за исполнување на одредени задачи што Република Македонија ја упатува во друга држава или меѓународна организација во согласност со меѓународното право.

Шефот на специјалната мисија, нејзиниот мандат и начинот на финансирање се одредуваат со одлука на Владата.

Член 30

Во случаи кога тоа претставува надворешно-политички интерес на државата, Владата на предлог на Министерството дава согласност за отворање канцеларија на Република Македонија, во согласност со виенските конвенции.

Отворање на дипломатско-конзуларно претставништво

Член 31

Отворање на ново дипломатско-конзуларно претставништво и друго претставништво се врши со одлука на Владата, на предлог на Министерството.

Член 32

На територијата на државата на приемот во која не се отворени конзуларни претставништва на Република Македонија, конзуларното одделение на амбасадата на Република Македонија во државата на приемот ги врши конзуларните работи и дава заштита на интересите на државјаните и на правните лица на Република Македонија во таа држава.

Ако во една држава на прием постои само генерален конзулат или конзулат на Република Македонија тој, покрај конзуларните работи, со посебно овластување на министерот, врши и други функции кои ќе му бидат доверени и кои се во согласност со меѓународните конвенции за дипломатски и конзуларни односи.

Член 33

Владата, на предлог на Министерството, донесува одлука за заштита на интересите на Република Македонија, на нејзините државјани и правни лица од страна на друга држава во држави во кои Република Македонија нема свое дипломатско или конзуларно претставништво.

Владата, на предлог на Министерството, донесува одлука за заштита на интересите на друга држава, на нејзините државјани и правни лица во држави во кои односната држава нема свое дипломатско или конзуларно претставништво.

Постапката за спроведување на одлуката на Владата од ставовите 1 и 2 на овој член ја спроведува Министерството, во согласност со меѓународното право и во согласност со овој закон.

Шеф на дипломатско и на конзуларно претставништво

Член 34

Шеф на дипломатско претставништво амбасада, постојана мисија при меѓународни организации и специјална мисија е амбасадор; шеф на дипломатско претставништво канцеларија за врски е ополномоштен министер; шеф на конзуларно претставништво е генерален конзул или конзул (во натамошниот текст: шеф на дипломатско-конзуларно претставништво).

Одговорност на шефот на дипломатското и конзуларното претставништво

Член 35

Шефот на дипломатското претставништво и шефот на конзуларното претставништво раководи со претставништвото, во согласност со неговите надлежности утврдени со закон и подзаконските акти на министерот.

Шефот на дипломатското претставништво ја усогласува и надгледува дејноста на конзуларните претставништва на Република Македонија во државата на приемот.

Шефот на дипломатско-конзуларното претставништво ги врши и следниве задачи:

- ја организира работата на дипломатско-конзуларното претставништво, распоредува задачи и презема мерки во врска со прашањата во надлежност на претставништвото;

- согласно со прописите се грижи за остварувањето на правата и обврските на службениците во претставништвото;

- одлучува во рамките на буџетот на дипломатско-конзуларното претставништво за финансиско-материјалното работење на претставништвото и

- врши и други работи согласно со прописите и упатствата на министерот.

Дипломатско-конзуларните службеници, стручно-административните службеници и другите вработени во претставништвото за својата работа непосредно се одговорни пред шефот на претставништвото.

За утврдување на нивната одговорност, постапката ја покренува шефот на претставништвото.

Член 35-а

Најмалку една третина од вкупниот број на шефови на дипломатско-конзуларни претставништва се именуваат од редот на дипломатско-конзуларните службеници со високи дипломатски звања во Министерството.

За шеф на дипломатско-конзуларно претставништво може да се именува лице од редот на вработените во јавниот сектор, актуелни или поранешни избрани или именувани лица во законодавната, извршната, судската и локалната власт, како и дипломати кои биле вработени или ги остварувале правата од работен однос во Министерството за надворешни работи за време на мандат во дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија во странство.

Најмногу една третина од вкупниот број на шефови на дипломатско-конзуларни претставништва може да се именуваат од редот на истакнати личности од областа на надворешната политика, меѓународните односи, меѓународното право, науката и културата.

Услови и постапка за именување на амбасадор

Член 36

За амбасадор може да се именува лице ако ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин само на Република Македонија;
- да има завршено високо образование;
- да поседува меѓународно признат сертификат за познавање на англиски јазик, и тоа ако:

1) се упатува на мандат во земја од англиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати: ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS), ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор, со ниво на познавање еквивалентно на Ц1 (C1) ниво на ЦЕФР (CEFR) и

2) се упатува на мандат во земја од неанглиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати: ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS), ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг

меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор, со ниво на познавање еквивалентно на B1 (B1) ниво на ЦЕФР (CEFR),

- да познава втор странски јазик различен од англискиот и тоа еден од официјалните јазици на Обединетите нации или на Европската унија на ниво еквивалентно на нивото B1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште и

- да го познава службениот јазик на земјата на приемот, на ниво еквивалентно на нивото A1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште најдоцна еден месец пред упатувањето на должност, ако службениот јазик на земјата на приемот е различен од јазикот наведен во алинејата 4 на овој став;

- да не е осудуван за кривични дела за кои е предвидена казна затвор од најмалку шест месеци, за кривично дело во врска со службената должност, или за друго кривично дело што го прави недостоен за амбасадор.

- да не му е изречена казна забрана на вршење професија, дејност или должност

- да има соодветен безбедносен сертификат.

При именување на амбасадорите се почитува принципот на соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници и принципот на еднакви можности на половите.

Амбасадорот кој не е именуван од составот на дипломатско-конзуларните службеници, за времетраењето на својот мандат ги остварува правата и обврските од работен однос во Министерството. По завршувањето на мандатот на амбасадорот му престануваат сите права од работниот однос во Министерството, согласно со одредбите од овој закон и Законот за работните односи.

Начинот за проверка на исполнетоста на условите од овој член на кандидатите за амбасадори го пропишува министерот.

Член 37

Врз основа на претходна усогласеност меѓу претседателот и министерот за кандидат за амбасадор, постапката за именување на амбасадор на Република Македонија ја поведува министерот, кој до Владата доставува предлог за именување на амбасадор.

По прифаќање на предлогот од страна на Владата, претседателот на Владата писмено го информира претседателот за предлогот за именување на амбасадор. Претседателот писмено се изјаснува по однос на предлогот до претседателот на Владата, најдоцна во рок од 30 дена од приемот на предлогот.

Член 38

По добивањето на позитивниот став од претседателот во однос на предлогот за кандидат за амбасадор, Министерството од државата на приемот бара агреман за кандидатот за амбасадор.

Член 39

По добивањето на агреманот, кандидатот за амбасадор започнува со подготовки за преземање на должноста, кои траат најмногу 60 дена и се сметаат за завршени по завршниот разговор на кандидатот за амбасадор со министерот и директорите во Министерството.

Начинот на вршењето на подготовките за преземање на должноста на кандидатот за амбасадор, обуката и начинот за организација на завршниот разговор, го пропишува министерот.

По завршниот разговор кандидатот за амбасадор ги презентира своите согледувања за односите со државата на приемот или меѓународната организација пред работното тело на Собранието, надлежно за надворешна политика.

Член 40

По добиениот агреман и завршените подготовки претседателот потпишува указ за поставување на амбасадорот.

Со објавување на указот во „Службен весник на Република Македонија“, министерот го парафира, а претседателот го потпишува акредитивното писмо, по што амбасадорот ја презема должноста во државата на приемот или меѓународната организација во најкус можен рок.

Член 41

Во постапката за именување на амбасадор при меѓународна организација, не се бара агреман, туку важат правилата на меѓународната организација за поставување на постојан претставник во ранг на амбасадор.

Член 42

Мандатот на амбасадорот трае до четири години и започнува од денот на преземањето на должноста.

Во исклучителни околности мандатот на амбасадорот може да биде продолжен кога тоа го бараат интересите на државата. Основ за продолжување на мандатот може да биде и неутврдувањето на нов кандидат за замена на постоечкиот амбасадор. За продолжување на мандатот одлучуваат и писмено се усогласуваат министерот и претседателот.

Член 43

Во согласност со државата на приемот, амбасадор може да биде акредитиран истовремено за една или повеќе држави, односно меѓународни организации.

Седиштето на амбасадорот може да биде во Министерството или во дипломатско-конзуларно претставништво.

Отповикување на амбасадор

Член 44

Најдоцна шест месеци пред истекот на четири години од денот на преземањето на должноста на амбасадорот (истек на мандат), претседателот на Владата на предлог на министерот, го информира претседателот на Република Македонија за истекот на мандатот на амбасадорот.

Врз основа на претходна усогласеност со претседателот на Република Македонија, министерот го известува амбасадорот за истекот на мандатот и донесува решение за негово враќање во земјата, кое се доставува до претседателот на Република Македонија и амбасадорот.

Указот на претседателот за отповикување на амбасадорот се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Во рок од шеесет дена од враќањето во земјата, амбасадорот за својата работа поднесува извештај до претседателот на Република Македонија и до министерот и ги презентира резултатите од својата работа пред работното тело за надворешна политика на Собранието на Република Македонија.

Член 45

Мандатот на амбасадорот може да трае и пократко од четири години, доколку:

- самиот тоа го побара;
- е прогласен за *persona non grata* од страна на државата на приемот;
- има незадоволителни резултати во работата или со своето работење им причинува штета на интересите на државата или
- поради заминување на друга должност.

Владата со Уредба подетално утврдува кои работи се сметаат како незадоволителни резултати и работи со кои им се причинува штета на интересите на државата во работата на амбасадорот.

Во случаите од ставот 1 на овој член, претседателот го отповикува амбасадорот најдоцна за 30 дена.

Иницијатива за отповикување на амбасадорот може да покрене и Владата, по барање на министерот.

Член 46

Лицето именувано за амбасадор стекнува дипломатско звање амбасадор. Еднаш стекнатото дипломатско звање амбасадор не се губи со престанокот на неговиот мандат, независно од неговиот иден работен ангажман.

Звањето амбасадор може да биде одземено со указ на претседателот во следниве случаи:

- ако амбасадорот самиот тоа го побара;
- ако претседателот, претседателот на Владата и министерот се согласат дека со своето дејствување им причинува штета на интересите на државата;
- ако е осуден за кривично дело за кое е пропишана казна затвор во траење од најмалку две години и
- по правосилна пресуда на меѓународните судови основани со меѓународен договор на кои Република Македонија е членка.

Указот од ставот 2 на овој член се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Одговорност на амбасадорот

Член 47

Амбасадорот за своето работење е непосредно одговорен пред министерот, а за прашања од спроведувањето на надворешната политика и пред претседателот.

Претседателот или министерот може да го повика амбасадорот во земјата за консултации за прашања од својата надлежност. За исходот од консултациите претседателот и министерот заемно се информираат.

Претседателот и министерот за времетраењето и исходот од консултациите писмено се усогласуваат најдоцна во рок од 60 дена. По истекот на 60 дена, а во случај на неусогласеност на ставовите на министерот и претседателот, амбасадорот се враќа во државата на приемот.

Должности на амбасадорот

Член 48

Покрај должностите на дипломатско-конзуларните службеници утврдени во овој закон, амбасадорот е должен да:

- постапува согласно со утврдената надворешна политика на Република Македонија;
- придонесува во градењето на односите со државата на приемот или меѓународната организација;
- раководи со претставништвото во кое е именуван и
- постапува согласно со инструкциите и насоките на министерот.

Оценување на амбасадорот

Член 48-а

Амбасадорот за својата работа се оценува еднаш годишно, во првиот квартал од тековната за претходната година.

Амбасадорот за својата работа се оценува ако ја извршува функцијата амбасадор подолго од шест месеци во истото претставништво во годината за која се оценува.

Оценувањето го врши петчлена комисија формирана од страна на министерот која е составена од државниот секретар во Министерството во својство на претседател, двајца членови од Министерството од редот на директорите на директоратите во Министерството, еден претставник од Кабинетот на претседателот на Република Македонија и еден претставник од Канцеларијата на претседателот на Владата на Република Македонија. Претседателот и членовите на комисијата имаат свои заменици и притоа ќе се запази соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници.

Оценувањето се врши врз основа на покажаните резултати од економската и политичката активност, како и за раководењето со претставништвото.

Амбасадорот може да биде оценет со оцена „се истакнува“, „задоволува“, „делумно задоволува“ и „не задоволува“.

Амбасадорот кој не е задоволен од оценката од ставот 4 на овој член, може во рок од осум дена од денот на приемот на оцената да достави приговор во однос на спроведувањето на постапката за оценување до Државната комисијата за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 48-б

На амбасадорот врз основа на добиена оцена „се истакнува“ може да му биде доделена парична награда во висина од 10 до 30% од неговата нето плата во траење од еден до три месеци.

На амбасадорот врз основа на добиена оцена „делумно задоволува“ може да му биде изречена парична казна во висина од 10 до 30% од неговата нето плата, во траење од еден до три месеци.

За амбасадорот врз основа на добиена оцена „не задоволува“ министерот покренува постапка за отповикување согласно со членот 45 став 4 од овој закон.

Решение за паричната награда од ставот 1 на овој член и решение за паричната казна од ставот 2 на овој член донесува министерот.

Амбасадорот кој не е задоволен од решението од ставот 4 на овој член има право на жалба до Државната комисијата за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од осум дена од приемот на решението.

Услови и постапка за именување на генерален конзул

Член 49

За генерален конзул може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин само на Република Македонија;
- да има завршено високо образование;
- да поседува меѓународно признат сертификат за познавање на англиски јазик, и тоа ако:

1) се упатува на мандат во земја од англиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати: ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS) ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор со ниво на познавање еквивалентно на Ц1 (C1) ниво на ЦЕФР (CEFR) и

2) се упатува на мандат во земја од неанглиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати: ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS) ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор со ниво на познавање еквивалентно на Б1 (B1) ниво на ЦЕФР (CEFR),

- да познава втор странски јазик различен од англискиот и тоа еден од официјалните јазици на Обединетите нации или на Европската унија, на ниво еквивалентно на нивото Б1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште и

- да го познава службениот јазик на земјата на приемот, на ниво еквивалентно на нивото А1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште најдоцна еден месец пред упатувањето на должност, ако службениот јазик на земјата на приемот е различен од јазикот наведен во алинејата 4 на овој став.

- да не е осудуван за кривични дела за кои е предвидена казна затвор од најмалку шест месеци, за кривично дело во врска со службената должност, или за друго кривично дело што го прави недостоен за генерален конзул.

- да не му е изречена казна забрана на вршење професија, дејност или должност; и

- да има соодветен безбедносен сертификат.

Генералниот конзул кој не е именуван од составот на дипломатско-конзуларните службеници во Министерството, за времетраењето на својот мандат ги остварува правата и обврските од работен однос во Министерството. По завршувањето на мандатот на генералниот конзул му престануваат сите права од работниот однос во Министерството, согласно со одредбите од овој закон и Законот за работните односи.

Начинот за проверка на исполнетоста на условите од овој член на кандидатите за генерален конзул го пропишува министерот.

Член 50

Постапката за именување на генерален конзул ја покренува министерот, кој до Владата доставува предлог за именување на генерален конзул.

По прифаќање на кандидатот од страна на Владата, Министерството бара егзекватура од земјата на приемот.

Член 51

По добивање на егзекватурата, кандидатот за генерален конзул започнува со подготовки за преземање на должноста, кои траат најмногу 60 дена и се сметаат за завршени по завршниот разговор со министерот и директорите во Министерството.

Подготовките за преземање на должноста на кандидатот за генерален конзул, обуката и начинот за организација на завршниот разговор, ги пропишува министерот.

Член 52

По добиената егзекватура и завршените подготовки, Владата донесува одлука за именување на генерален конзул.

Со објавување на одлуката од ставот 1 на овој член во „Службен весник на Република Македонија“, министерот го парафира, а претседателот на Владата го потпишува патентното писмо за генералниот конзул.

По приемот на патентното писмо, генералниот конзул ја презема должноста во државата на приемот најдоцна во рок од 30 дена.

Член 53

Мандатот на генералниот конзул трае до четири години и започнува од денот на преземањето на должноста.

Мандатот на генералниот конзул може да биде продолжен кога тоа го бараат интересите на државата и во случај кога не е утврден кандидат за замена на постојниот генерален конзул. За продолжување на мандатот одлучува Владата, на предлог на министерот.

Отповикување на генералниот конзул

Член 54

Најдоцна шест месеца пред истекот на мандатот на генералниот конзул, министерот го информира претседателот на Владата за истекување на мандатот. Министерот го информира и генералниот конзул, кој е должен да започне со подготовки за негово враќање во земјата.

Мандатот на генералниот конзул престанува со денот на објавувањето на одлуката за отповикување во „Службен весник на Република Македонија“.

По престанување на мандатот и враќањето во земјата, генералниот конзул поднесува извештај за својата работа до Министерството и претседателот на Владата.

Член 55

Мандатот на генералниот конзул може да трае и пократко од четири години, доколку:

- самиот тоа го побара,
- е прогласен за *persona non grata* од страна на државата на приемот или

- претседателот на Владата и министерот се согласат дека тој има незадоволителни резултати во работата или со своето работење им причинува штета на интересите на државата.

Во случаите од ставот 1 на овој член генералниот конзул се отповикува најдоцна за 30 дена.

Иницијатива за отповикување на генералниот конзул до Владата покренува министерот.

Оценување на генералниот конзул

Член 55-а

Генералниот конзул за својата работа се оценува еднаш годишно, во првиот квартал од тековната за претходната година.

Генералниот конзул за својата работа се оценува ако ја извршува функцијата генерален конзул подолго од шест месеци во истото претставништво во годината за која се оценува.

Оценувањето го врши Комисијата од членот 48-а став 2 од овој закон.

Генералниот конзул може да биде оценет со оцена „се истакнува“, „задоволува“, „делумно задоволува“ и „не задоволува“.

Оценувањето се врши врз основа на покажаните резултати од економската и политичката активност, како и за раководењето со претставништвото.

Генералниот конзул кој не е задоволен од оцената од ставот 3 на овој член може во рок од осум дена од денот на приемот на оцената да достави приговор во однос на спроведувањето на постапката за оценување до Државната комисијата за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 55-б

На генералниот конзул врз основа на добиена оцена „се истакнува“ може да му биде доделена парична награда во висина од 10 до 30% од неговата нето плата во траење од еден до три месеци.

На генералниот конзул врз основа на добиена оцена „делумно задоволува“ може да му биде изречена парична казна во висина од 10 до 30% од неговата нето плата, во траење од еден до три месеци.

За генералниот конзул врз основа на добиена оцена „не задоволува“ се покренува постапка за негово отповикување согласно со членот 55 од овој закон.

Решение за паричната награда од ставот 1 на овој член и решение за паричната казна од ставот 2 на овој член донесува министерот.

Генералниот конзул кој не е задоволен од решението од ставот 4 на овој член има право на жалба до Државната комисијата за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

Член 55-в

Методологијата за начинот на оценување, наградување и казнување на амбасадорите и генералните конзули на Република Македонија ја донесува Владата.

Одговорност на генералниот конзул

Член 56

Генералниот конзул за своето работење е непосредно одговорен пред министерот и пред претседателот на Владата.

Претседателот на Владата или министерот може да го повика генералниот конзул во земјата за консултации за прашања од својата надлежност. За исходот од консултациите претседателот на Владата и министерот заемно се информираат.

Должности на генералниот конзул

Член 57

Покрај должностите на дипломатско-конзуларните службеници утврдени со овој закон, генералниот конзул е должен да:

- постапува согласно со утврдената надворешна политика на Република Македонија;
- придонесува во градењето на односите со земјата на приемот;
- постапува согласно со инструкциите и насоките на министерот и
- раководи со претставништвото во кое е именуван.
- ја усогласува и надгледува работата на почесниот конзул, во случај кога во земјата на прием Република Македонија нема своја амбасада, или кога јурисдикцијата на почесниот конзулат спаѓа во јурисдикционото подрачје на Генералниот конзулат.

Член 58

Во државите во кои Република Македонија има акредитирано амбасадор, шефот на конзуларното претставништво на Република Македонија во таа држава, со посебно овластување на амбасадорот или на министерот врши и други работи од дипломатски карактер на неговото конзуларно подрачје.

Специјален пратеник

Член 59

Претседателот, за посебни прашања од неговата уставна надлежност и од утврдената надворешна политика на Република Македонија, по претходна консултација со министерот во рок од 45 дена, испраќа специјален пратеник.

Инструкциите за работењето на специјалниот пратеник ги издава претседателот. При издавањето на инструкциите претседателот бара мислење од министерот кое се доставува во рок од 30 дена од доставувањето на барањето.

Ресурсите за вршење на мисиите на специјалните пратеници ги обезбедува претседателот, а нивната организација, по барање на претседателот, ја врши Министерството.

Член 60

Специјалниот пратеник:

- ја претставува Република Македонија и ги штити нејзините интереси;
  - се залага за успешно постигнување на целите на мисијата што му е доверена
- и
- врши и други работи пропишани со закон, со меѓународни договори и со други прописи.

Член 60-а

Владата, на предлог на надлежен државен орган, именува и отповикува директори на културно-информативни центри и на економски и други претставништва на Република Македонија во странство.

Директорот на културно-информативен центар и на економско и друго претставништво во странство работи согласно со упатствата од надлежниот државен орган и на шефот на надлежното дипломатско-конзуларно претставништво.

Директорот на културно-информативен центар и на економско и друго претставништво во странство се упатуваат во дипломатско-конзуларни претставништва на Република Македонија и во економски и други претставништва во странство со дипломатско звање советник.

Член 60-б

За директор на културно-информативен центар и на економско и друго претставништво во странство може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин само на Република Македонија,
- да има завршено високо образование,
- да поседува меѓународно признат сертификат за познавање на англиски јазик, и тоа ако:

1) се упатува на мандат во земја од англиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS) ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор со ниво на познавање еквивалентно на Ц1 (C1) ниво на ЦЕФР (CEFR) и

2) се упатува на мандат во земја од неанглиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS) ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор со ниво на познавање еквивалентно на Б1 (B1) ниво на ЦЕФР (CEFR);

- да познава втор странски јазик различен од англискиот и тоа еден од официјалните јазици на Обединетите нации или на Европската унија, на ниво еквивалентно на нивото Б1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште,

- да го познава службениот јазик на земјата на приемот, на ниво еквивалентно на нивото А1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште најдоцна еден месец пред упатувањето на должност, ако службениот јазик на земјата на приемот е различен од јазикот наведен во алинејата 4 на овој став,

- да не му е изречена казна забрана на вршење професија, дејност или должност,

- да има соодветен безбедносен сертификат.

Директорот за времетраењето на неговиот мандат ги остварува правата и обврските од работен однос во надлежниот државен орган од членот 60-а став 1 од овој закон.

Финансиските средства за функционирањето на културно-информативни центри и на економски и други претставништва на Република Македонија во странство целосно ги обезбедува надлежниот орган од членот 60-а став 1 од овој закон.

Почесен конзул

Член 61

Владата, на предлог на министерот, именува и отповикува почесен конзуларен функционер (во натамошниот текст: почесен конзул) од редот на лицата кои живеат во државата на приемот и во неа уживаат углед и доверба.

Почесниот конзул го раководи конзуларното претставништво, за чие отворање одлука донесува Владата. Почесниот конзул врши задачи утврдени со упатство на министерот.

Почесниот конзул работи согласно со упатствата и под надзор на шефот на надлежното дипломатско-конзуларно претставништво. За сите позначајни работи се консултира со шефот на надлежното дипломатско-конзуларно претставништво. Во јавни настапи се однесува согласно со насоките на Министерството. За својата дејност тековно го известува надлежното дипломатско-конзуларно претставништво и со него ја усогласува својата работа. Во случаи кога нема надлежно дипломатско-конзуларно претставништво, неговата улога непосредно ја презема Министерството.

Почесниот конзул ги обезбедува средствата за функционирање на конзуларното претставништво. Министерството обезбедува знаме, грб, табла со службен назив на конзулатот и печати. Почесниот конзул треба да обезбеди услови за вршење на функцијата утврдени со акт на Владата, донесен на предлог на министерот.

Заменик шеф на дипломатското претставништво и времен вршител на работи

Член 62

Министерот именува заменик шеф на дипломатското претставништво. Заменик шефот на дипломатското претставништво е вториот дипломатско-конзуларен службеник по ранг упатен во дипломатското претставништво.

Во случај на отсуство на шефот на дипломатско-конзуларното претставништво или негова спреченост во извршувањето на функцијата го заменува заменикот шеф на дипломатско-конзуларното претставништво, во својство на времен вршител на работите на мисијата.

Доколку во една држава на прием не е именуван шеф на дипломатско-конзуларното претставништво, министерот именува времен вршител на работите на дипломатско-конзуларно претставништво во државата на приемот, односно во меѓународната организација.

ГЛАВА V

Работни односи

Статус на вработените во Министерството

Член 63

Вработените во Министерството имаат статус на административни службеници или помошно-технички лица.

Административните службеници од ставот (1) на овој член може да бидат:

- дипломати кои вршат стручни работи од надлежност на Министерството или
- помошно-стручни службеници кои вршат помошно-стручни работи во функција на извршување на надлежностите на Министерството определени со овој закон.

Помошно-технички лица се вработени во Министерството кои вршат работи на одржување, превоз и други помошни и технички работи со кои се овозможува непречено функционирање на Министерството.

Дипломатите правата и обврските од работен однос ги остваруваат согласно овој закон. За прашања од работниот однос кои не се уредени со овој закон, за дипломатите се применуваат Законот за административните службеници, Законот за вработените во јавниот сектор и општите прописи за работни односи.

Помошно-стручните службеници правата и обврските од работен однос ги остваруваат согласно Законот за административни службеници.

Помошно – техничките лица правата и обврските од работен однос ги остваруваат согласно Законот за вработените во јавен сектор и општите прописи за работни односи.

Услови за вработување во Министерството

Член 63-а

Во Министерството како дипломат и како помошно - стручен службеник може да се вработи лице кое ги исполнува потребните општи и посебни услови.

Општи услови се:

- 1) да е државјанин на Република Македонија;
- 2) активно да го користи македонскиот јазик и неговото кирилско писмо;
- 3) да е полнолетен;
- 4) да има општа здравствена способност за работното место и
- 5) со правосилна судска пресуда да не му е изречена казна забрана за вршење на професија, дејност или должност.

Посебни услови за вработување се:

- 1) да има високо образование за дипломат, односно вишо или средно образование за помошно-стручен службеник;
- 2) да не е член на орган на политичка партија на републичко ниво;
- 3) да има соодветни стручни квалификации потребни за работното место;
- 4) да има соодветно работно искуство потребно за работното место;
- 5) да поседува соодветни општи работни компетенции потребни за работното место пропишани со рамката на општи компетенции;
- 6) да поседува соодветни посебни работни компетенции потребни за работното место и
- 7) да има соодветен безбедносен сертификат.

Во Министерството како помошно-техничко лице може да се вработи лице кое ги исполнува потребните општи и посебни услови.

Општи услови се:

- 1) да е државјанин на Република Македонија;
- 2) активно да го користи македонскиот јазик и неговото кирилско писмо;
- 3) да е полнолетен;
- 4) да има општа здравствена способност за работното место и
- 5) со правосилна судска пресуда да не му е изречена казна забрана за вршење на професија, дејност или должност.

Посебни услови за вработување се:

- 1) да има средно или основно образование;
- 2) соодветно работно искуство во струката и
- 3) да има соодветен безбедносен сертификат.

Покрај општите и посебните услови за пополнување на работно место во Министерството, како дополнителен услов Министерството може да утврди и:

- 1) статус на дете без родители, без родителска грижа, кое до својата осумнаесетгодишна возраст имало ваков статус, согласно со закон и
- 2) статус на корисник на државна стипендија, согласно со закон.

Постапка за вработување во Министерството

Член 63-б

Пополнувањето на работните места на административните службеници во Министерството се врши согласно со постапката за вработување уредена со Законот за административните службеници.

Базата на прашања за стручниот дел од испитот за дипломат ја формира Министерството за надворешни работи во соработка со Агенцијата, при што најмалку еднаш годишно, истата се ревидира.

Приправник, приправнички стаж и приправнички испит

Член 63-в

Лице кое за првпат се вработува како дипломат и нема претходно работно искуство се вработува како приправник.

Како работно искуство, во смисла на овој закон се смета искуството стекнато во областа на надворешните работи, меѓународното право, меѓународните односи, вклучително и меѓународните економски односи.

Како работно искуство од ставот 2 на овој член може да се смета и искуството потребно за извршување на работата на работното место за кое е објавен огласот.

Приправничкиот стаж за дипломатите трае една година. За време на приправничкиот стаж, приправникот се оспособува за самостојно вршење на работните задачи согласно со Планот за обука на приправници кој го донесува министерот.

За време на приправничкиот стаж на приправникот му се исплатува 80% од компонентата на платата за работното место.

По истекот на девет месеци од приправничкиот стаж и исполнување на Планот за обука на приправници, приправникот во рок од три месеци полага приправнички испит.

За положениот приправнички испит на приправникот му се издава уверение за положен приправнички испит со што му завршува приправничкиот стаж и со решение на министерот приправникот се распоредува на работното место и започнува исплатата на целиот износ на компонентата на платата за тоа работно место.

Доколку приправникот не го положи приправничкиот испит му престанува работниот однос во Министерството.

Формата и содржината на образецот на уверението од ставот 7 на овој член ги пропишува министерот.

Дипломатски испит

Член 63-г

Вработениот во Министерството кој има статус на приправник е должен да полага дипломатски испит најрано во рок од шест месеци од денот на завршувањето на приправничкиот стаж, а најдоцна во рок од 12 месеци.

За положениот дипломатски испит на вработениот му се издава уверение и се стекнува со дипломатско звање аташе.

Вработениот од ставот 1 на овој член има право дипломатскиот испит кој не го положил во рокот од ставот 1 на овој член да го полага по втор пат во рок од три месеци од првото полагање. Доколку вработениот и по втор пат не го положи дипломатскиот испит му престанува работниот однос во Министерството.

Програмата за полагање на дипломатскиот испит ја донесува министерот.

Формата и содржината на образецот на уверението од ставот 2 на овој член ги пропишува министерот.

Структура на работните места во Министерството

Член 63-д

Административните службеници во Министерството можат да бидат распоредени на работно место во една од следниве категории:

- категорија А секретар - дипломат,
- категорија Б раководни работни места на дипломати,
- категорија В стручни работни места на дипломати и
- категорија Г работни места на помошно-стручни службеници.

Во рамките на категоријата А, се утврдува нивото А1 државен секретар.

Нивоа од Категорија Б

Член 63-ѓ

Во рамките на категоријата Б, се утврдуваат следниве нивоа на раководни работни места на дипломати:

- ниво Б1: директор,
- ниво Б2: помошник директор и
- ниво Б3: началник на одделение.

Дипломатите од категоријата Б раководат со следните организациони облици:

- директорот раководи со директорат, академија и институт и за својата работа одговара пред министерот и државниот секретар,

- помошник директорот раководи со сектор и за својата работа одговара пред директорот и

- началникот на одделение раководи со одделение и за својата работа одговара пред помошник директорот.

На нивоа Б1 и Б2 може да се распореди дипломат кој има најмалку дипломатско звање министер советник.

На ниво Б3 може да се распореди дипломат кој има најмалку дипломатско звање советник.

Раководните дипломати од категоријата Б, покрај општите, треба да ги исполнуваат и следниве посебни услови за работното место:

- да не е член на орган на политичка партија на републичко ниво,
- да има соодветен безбедносен сертификат,

- да поседува општи работни компетенции од категоријата Б, согласно Рамката на општи работни компетенции,
- активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење, преку поседување на потврда,
- да поседува ниво на квалификации VI А според Македонската рамка на квалификации или најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен,
- за нивоата Б1 и Б2 - познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски, германски), преку поседување на еден од меѓународно признатите сертификати или уверенија: ИЕЛТС со 5-6 бода, ФЦЕ, БЕК В, ИЛЕК, ИКФЕ, БУЛАТС; или Аптис; или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 500 бода, ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 175 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 60 бода; или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ; или Гете Сертификат, ТестДаФ, издаден од официјален европски тестатор, член на здружението ALTE на европски тестатори на Б2 (B2) нивото на ЦЕФР (CEFR) или
- за нивото Б3 - познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски, германски), преку поседување на еден од меѓународно признатите сертификати или уверенија: ИЕЛТС со 3.5 – 4.5 поени, ПЕТ, БЕК П, БУЛАТС; или Аптис, или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 450 бода, ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 135 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 45 бода; или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ; или Гете сертификат, издаден од официјален европски тестатор, член на здружението ALTE на европски тестатори на Б1 (B1) нивото на ЦЕФР (CEFR),
- потврда за положен испит за административно управување и
- други посебни работни компетенции утврдени во актот за систематизација на работни места.

Нивоа од Категорија В

Член 63-е

„Во рамките на категоријата В, се утврдуваат следниве нивоа на стручни работни места на дипломати:

- ниво В1 специјален советник,
- ниво В2 виш советник,
- ниво В3 самостоен соработник,
- ниво В4 стручен соработник и
- ниво В5 соработник.

На ниво В1 може да се распореди дипломат кој има најмалку дипломатско звање министер советник и кој одговара за својата работа пред министерот или државниот секретар.

На ниво В2 може да се распореди дипломат кој има најмалку дипломатско звање советник, кој одговара за својата работа пред директорот.

На ниво В3 може да се распореди дипломат кој има дипломатско звање советник или прв секретар, кој одговара за својата работа пред началник на одделение.

На ниво В4 може да се распореди дипломат кој има дипломатско звање прв секретар, втор секретар или трет секретар, кој одговара за својата работа пред началник на одделение.

На ниво В5 може да се распореди дипломат кој има дипломатско звање втор секретар, трет секретар или аташе, кој одговара за својата работа пред началник на одделение.

Стручните дипломати од категоријата В, покрај општите, треба да ги исполнуваат и следниве посебни услови за работното место:

- да не е член на орган на политичка партија на републичко ниво,
- да има соодветен безбедносен сертификат,
- да поседува општи работни компетенции од категоријата В, согласно Рамката на општи работни компетенции,
- активно познавање на компјутерски програми за канцелариско работење, преку поседување на потврда,
  - за нивоата В1, В2 и В3 да поседува ниво на квалификации VI А според Македонската рамка на квалификации или најмалку 240 кредити стекнати според ЕКТС или завршен VII/1 степен,
  - за нивоата В4 и В5 да поседува ниво на квалификации VI Б според Македонската рамка на квалификации и стекнати најмалку 180 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен,
  - познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски, германски), преку поседување на еден од меѓународно признатите сертификати или уверенија: КЕТ, ИЕЛТС со максимум 3 поени, БУЛАТС; или Аптис; или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 400 бода, ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 95 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 30 бода или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ; или Гете сертификат, издаден од официјален европски тестатор, член на здружението ALTE на европски тестатори на А2 (А2) нивото на ЦЕФР (CEFR) и
  - други посебни работни компетенции утврдени во актот за систематизација на работни места.

Нивоа од Категорија Г

Член 64

Во рамките на категоријата Г се утврдуваат следниве нивоа на работни места на помошно-стручни службеници:

- ниво Г1 самостоен референт,
- ниво Г2 виш референт,
- ниво Г3 референт и
- ниво Г4 помлад референт.

Посебните услови за помошно-стручните службеници од ставот 1 на овој член се утврдени во член 63-а од овој закон и Законот за административните службеници.

Работни места во дипломатско-конзуларно претставништво

Член 64-а

Работни места во дипломатско-конзуларно претставништво се:

- шеф на ДКП,
- работно место со високо дипломатско звање,
- работно место со секретарско звање и
- помошно-стручно работно место.

Дипломатски звања

Член 64-б

Дипломатот може да се стекне со едно од следниве дипломатски звања:

- а) високи дипломатски звања
  - амбасадор во Министерството,
  - ополномоштен министер,
  - министер советник и
  - советник и
- б) секретарски звања
  - прв секретар,
  - втор секретар,
  - трет секретар и
  - аташе.

Дипломатското звање се стекнува во постапка утврдена со овој закон.

Звањето амбасадор во Министерството е различно од звањето амбасадор стекнато со указ на претседателот, во постапка утврдена со овој закон.

Дипломат со звање амбасадор во Министерството или ополномоштен министер може да биде упатен со решение на министерот во постојана мисија на Република Македонија при меѓународна организација, каде што веќе е упатен вонреден и ополномоштен амбасадор, кој е шеф на мисијата, со звање амбасадор за вршење одредени задачи од надлежноста на мисијата, доколку според праксата на меѓународната организација тие задачи вообичаено се вршат од дипломат со звање амбасадор.

Конзуларни звања

Член 64-в

Дипломат упатен на работа во конзуларно претставништво се стекнува со едно од следниве конзуларни звања:

- генерален конзул,
- конзул,
- вице-конзул и
- конзуларен агент.

Конзуларните звања од ставот 1 на овој член соодветсвуваат на следниве дипломатски звања:

- генерален конзул на амбасадор во Министерството, на ополномоштен министер или министер советник,
- конзул на советник или прв секретар,
- вице-конзул на втор или трет секретар и
- конзуларен агент на аташе.

Стекнување на дипломатско звање и редовно преминување во непосредно повисоко дипломатско звање

Член 64-г

Лице кое се вработува во Министерството со претходно работно искуство во нивото Б3 полага советнички испит најдоцна шест месеци од денот на вработувањето и се стекнува со дипломатско звање советник по успешно положен советнички испит. Доколку не го положи советничкиот испит во утврдениот рок, му престанува работниот однос во Министерството.

Редовно преминување во непосредно повисоко дипломатско звање се врши по истекот на одреден период во звање, позитивни оценки за работењето во тој период, успешно поминати обуки кои Министерството ги организира за своите вработени, односно:

а) дипломат по помината една година во звањето аташе, се стекнува со звање трет секретар;

б) дипломат по поминати две години во звањето трет секретар, се стекнува со звање втор секретар;

в) дипломат по поминати три години во звањето втор секретар, се стекнува со звање прв секретар;

г) дипломат по поминати три години во звањето прв секретар и положен советнички испит, се стекнува со звање советник;

д) дипломат по поминати четири години во звањето советник, се стекнува со звање министер советник;

ѓ) дипломат по поминати пет години во звањето министер советник и одбранет труд, се стекнува со звање ополномоштен министер и

е) дипломат по поминати шест години во звањето ополномоштен министер и одбранет амбасадорски труд, се стекнува со звање амбасадор во Министерството.

Програмата за полагање на советничкиот испит, како и одбраната на трудовите од ставот 2 точки г) и е) на овој член, се утврдува со акт на министерот.

Решение за преминување во непосредно повисоко звање донесува министерот.

Член 64-д

Дипломат кој за време на упатувањето на работа во дипломатско- конзуларно претставништво ќе исполни услови за да премине во непосредно повисоко дипломатско звање, звањето го стекнува по враќањето во земјата.

Член 64-ѓ

За време поминато во претходно звање се смета и времето поминато на работа во меѓународна организација, доколку дипломатот бил официјално поддржан од страна на Министерството.

Вонредно преминување во непосредно повисоко дипломатско звање

Член 64-е

Дипломат може да премине во непосредно повисоко дипломатско звање и пред да помине потребниот период во претходно звање, наведен во членот 64-г од овој закон, доколку:

а) дипломатот со одлука на Владата на Република Македонија или со решение на министерот е определен за национален координатор за одредена област или проблематика;

б) дипломатот придонесол за битно унапредување на билатералната соработка со одредена земја;

в) дипломатот придонесол за зголемување на странските инвестиции во земјата;

г) дипломатот учествувал во водење на успешно завршени преговори за стратешки интерес на државата;

д) дипломатот успешно спровел кандидатура на претставник на Република Македонија во меѓународна организација или

ѓ) се стекне со признание „најдобар дипломат на годината“ или „најдобар млад дипломат на годината,

Оцена за исполнетоста на условите за вонредно преминување во непосредно повисоко дипломатско звање, дава државниот секретар.

Решение за вонредно преминување во непосредно повисоко дипломатско звање донесува министерот врз основа на оцената од ставот 2 на овој член.

Преминување во непосредно пониско дипломатско звање (одземање на дипломатско звање)

Член 64-ж

Еднаш стекнатото дипломатско звање не се губи освен во случаи кога на дипломатот му е изречена дисциплинска мерка за сторен дисциплински престап:

- нарушување на угледот на дипломатската служба,
- извршување дејствие кое е во спротивност со дипломатската функција и
- незаконито располагање со материјални средства.

Решение за утврдување на пониско дипломатско звање донесува министерот по конечното на решението за изрекување дисциплинска мерка.

Распоредување на работно место во Министерството

Член 64-з

Распоредувањето на работно место за кое дипломатот ги исполнува условите утврдени во овој закон и во актот за систематизација на работните места со решение го врши министерот.

Против решението од ставот 1 на овој член дипломатот има право на жалба до Агенцијата за администрација во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

На дипломатот кој во рок од три дена од врачувањето на конечното решение од ставот 1 на овој закон од неоправдани причини не се јави на работното место на кое е распореден, му престанува работниот однос.

Укинување на работни места

Член 64-с

Во случај на укинување на работно место во Министерството поради реструктурирање, дипломатот се распоредува на работно место во Министерството согласно со неговото дипломатско звање, со решение кое го донесува министерот.

Доколку во случај од ставот 1 на овој член нема слободно работно место соодветно на звањето на дипломатот, тој се распоредува на слободно работно место во звање пониско од неговото до ослободување на место соодветно на неговото звање.

Против решението од ставот 1 на овој член дипломатот има право на жалба до Агенцијата за администрација, во рок од осум дена од приемот на решението.

Доколку дипломатот не го прифати распоредувањето од ставот 2 на овој член му престанува вработувањето во Министерството со решение донесено од министерот.

Против решението од ставот 4 на овој член дипломатот има право на жалба до Агенцијата за администрација, во рок од осум дена од приемот на решението.

Плата и додаток на плата

Член 65

Платата на дипломатот распореден на работа во Министерството се состои од следниве компоненти:

- компонента за работно место,

- компонента за дипломатско звање и
- компонента за варијабилата.

На платата со која се вреднува работното место и варијабилата се вреднува и стажот на дипломатот во износ од 0,5 % за секоја завршена година работен стаж, а најмногу до 20%.

Платата на помошно - стручните службеници се утврдува согласно Законот за административни службеници.

Платата на помошно - техничките лица се утврдува согласно Законот за работните односи.

Начинот на формирање на плата се утврдува со акт на министерот, кој се донесува по претходна согласност од Министерството за финансии.

Распоредување на дипломат на работа на работно место во дипломатско-конзуларно претставништво (упатување на мандат)

Член 66

Дипломатот може да биде распореден на работа на работно место во дипломатско-конзуларно претставништво во постапка за упатување предвидена со овој закон.

За пополнување на слободно работно место во дипломатско-конзуларно претставништво Министерството распишува интересен конкурс кој се објавува на внатрешната интернет страница на Министерството.

Интерниот конкурс ги содржи групата на работното место во дипломатско – конзуларното претставништво, условите кои треба да ги исполни дипломатот за да се пријави, рокот за пријавување и периодот за кој се врши упатувањето, како и други информации од интерес за конкурсот.

Дипломатот има право да се пријави на конкурсот, доколку:

а) ги исполнува условите предвидени од конкурсот за упатување во дипломатското конзуларно претставништво, вклучително го поседува соодветното дипломатско звање,

б) е државјанин на Република Македонија и да не е државјанин на земјата на прием.

в) владее странски јазици, и тоа:

- да поседува меѓународно признат сертификат за познавање на англиски јазик, и тоа ако:

1) се упатува на мандат во земја од англиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати: ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS), ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор, со ниво на познавање еквивалентно на Ц1 (C1) ниво на ЦЕФР (CEFR) и

2) се упатува на мандат во земја од неанглиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати: ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS), ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор, со ниво на познавање еквивалентно на Б1 (B1) ниво на ЦЕФР (CEFR),

- да познава втор странски јазик различен од англискиот, и тоа еден од официјалните јазици на Обединетите нации или на Европската унија, на ниво еквивалентно на нивото Б1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште и

- да го познава службениот јазик на земјата на приемот, на ниво еквивалентно на нивото А1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште најдоцна еден месец пред упатувањето на должност, ако службениот јазик на земјата на приемот е различен од јазикот наведен во алинејата 2 на овој став;

г) има позитивна оцена за работењето во претходната година;

д) пред првото упатување да поминал на работа во Министерството најмалку две години и

ѓ) поминале најмалку 24 месеци од денот на завршувањето на претходниот мандат.

Постапката за спроведување на изборот ја води комисија формирана од министерот, со која раководи државниот секретар. Комисијата во рок од 30 дена од денот на завршувањето на конкурсот доставува до министерот предлог со најмногу пет кандидати пријавени на конкурсот.

Во рок од 30 дена од денот на доставувањето на предлогот од ставот 5 на овој член, министерот донесува одлука за избор на дипломат за упатување на работа во дипломатско-конзуларното претставништво или одлука за неизвршување на избор.

Ако министерот донесе одлука за неизвршување на избор, во наредните три месеци од денот на донесување на одлуката, не може повторно да се објави интерен конкурс за истото дипломатско-конзуларно претставништво.

Врз основа на извршениот избор, министерот донесува решение за упатување на дипломатот во дипломатско - конзуларното претставништво.

Мандатот во дипломатско-конзуларно претставништво трае до три години.

Дипломатот или помошно - стручниот службеник има обврска по завршување на мандатот да се врати на работа во Министерството и да помине на работа најмалку 24 месеци од денот на враќањето.

Доколку дипломатот или помошно - стручниот службеник поднесе барање за престанок на работниот однос за времетраење на мандатот или во периодот предвиден во став 10 на овој член, има обврска да врати шест бруто девизни плати, исплатени во последните шест месеци пред завршување на мандатот.

Член 66-а

Дипломатот може да биде вратен од дипломатско-конзуларното претставништво пред истекот на времето за кое е упатен, на начин утврден со акт на министерот.

Член 66-б

Министерот, за потребите на службата, може да го продолжи мандатот на дипломатот, но не подолго од шест месеци.

Министерот, за потребите на службата, може да упати дипломат на работа во дипломатско-конзуларно претставништво без објавување на интерен конкурс, но не за период подолг од шест месеци.

Продолжувањето на мандатот или упатувањето на дипломат од ставовите 1 и 2 на овој член не може последователно да се повтори.

Министерот, за потреби на службата, може да упати дипломат од едно во друго дипломатско-конзуларно претставништво.

Времето поминато во двете дипломатско-конзуларно претставништва се засметува во вкупниот мандат.

Член 66-в

Начинот на упатување и продолжување на мандатот, како и предвременото враќање на дипломат од дипломатско-конзуларно претставништво се утврдуваат со акт на министерот.

Член 66-г

Брачен другар/лице од вонбрачна заедница, не може да биде упатено на работа во исто дипломатско-конзуларно претставништво со неговиот брачен другар/лице од вонбрачна заедница.

Брачен другар/лице од вонбрачна заедница, на лицето упатено на работа во претставништво или членови на неговото потесно семејство не можат да бидат ангажирани во дипломатско-конзуларно претставништво.

Упатување на помошно-стручен службеник во дипломатско-конзуларно претставништво

Член 66-д

На работно место од категорија Г во дипломатско - конзуларно претставништво може да биде упатен помошно - стручен службеник вработен во Министерството.

Одредбите на членовите 66, 66-а, 66-б, 66-в и 66-г од овој закон се применуваат *mutatis mutandis* на вработените од ставот 1 на овој член кои се упатуваат во дипломатско-конзуларните претставништва, со исклучок на членот 66 став 4 точка в) од овој закон.

При упатување на службеник од ставот 1 на овој член, службеник покрај условите утврдени во членот 66 став 4 точки а), б), г) , д) и е) од овој закон е потребно да го познава јазикот на земјата на приемот и англиски јазик на ниво на познавање еквивалентно на нивото А1 на ЦЕФР (CEFR) издаден од лиценцирано јазично училиште или друг лиценциран субјект за издавање на јазични сертификати.

Службеник од ставот 1 на овој член пред упатување на работа во дипломатско-конзуларно претставништво полага испит за проверка на знаења од делокругот на работното место за кое се упатува на работа.

Начинот на спроведување на испитот од ставот 4 на овој член се утврдува со акт на министерот.

Доколку вработениот од ставот 1 на овој член не го положи испитот од ставот 4 на овој член, не се упатува на работа во дипломатско-конзуларно претставништво и се врши избор на друг кандидат од кандидатите пријавени конкурсот за упатување на помошно-стручен службеник.

Плата, додатоци на плата и надоместок на материјални трошоци на упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво

Член 66-ѓ

Платата на упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво се утврдува пресметува и исплатува во странска валута, врз основа на основиците за секоја земја одделно и коефициентот по звање.

Вредноста на коефициентот за утврдување на основиците годишно се определува врз основа на "Листата на индекси на малопродажните цени за животните трошоци" која ја објавуваат надлежните органи на Организацијата на Обединетите нации за земјите на акредитација и други релевантни околности.

Платата на дипломат упатен на работа во дипломатско-конзуларните претставништва се утврдува со коефициент од 2,80 до 4,50.

Платата на службеник упатен на работа во дипломатско-конзуларните претставништва, на помошно-стручно работно место се утврдува со коефициент од 2,00 до 2,60.

Лицата од ставовите 3 и 4 на овој член имаат право на додаток на плата во следниве случаи за:

- вршител на работите,
- придружба на брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница,
- обемот и сложеноста на работата и
- вршење на задачи во отежнати услови на работа, како што се воени услови, кризни ситуации, елементарни непогоди и тешки климатски услови.

На лицата од ставовите 3 и 4 на овој член им се признаваат надоместоци на определени материјални трошоци, и тоа за:

- изнајмување на стан,
- школување на деца за основно и средно образование,
- превоз до и од работа и
- други надоместоци утврдени со законски прописи на Република Македонија.

Со акт на Владата се уредува начинот на утврдување на платите, додатоките на плата и надоместоците на определени трошоци во дипломатско-конзуларното претставништво.

Право на надомест

Член 66-е

За секоја повреда добиена во терористички или каков било физички напад, поврзан со службеното својство на дипломат, помошно - стручен службеник и членовите на нивните потесни семејства кои ги придружуваат за време на упатувањето на мандат, истите имаат право на надоместок за лекување и надоместок за изгубените способности како последици од таков напад.

Дипломатот, помошно - стручен службеник или член на нивното потесно семејство, кој ќе почине за време на упатувањето во дипломатско-конзуларното претставништво ќе се пренесе во земјата и ќе се погребне на трошок на Министерството.

Член 66-ж

На брачен другар/лице од вонбрачна заедница, кој го придружува дипломатот или помошно - стручен службеник, додека е упатен на работа во дипломатско-конзуларното претставништво му мирува работниот однос во организацијата, односно кај работодавачот, каде што работел најмалку шест месеци пред заминување во странство во придружба.

Министерството има обврска да ги плаќа придонесите за продолжено пензиско и инвалидско осигурување на брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница за време на мирувањето на работниот однос во случајот од ставот 1 на овој член.

Брачниот другар/лицето од вонбрачна заедница, на дипломат и помошно - стручен службеник упатен на работа во дипломатско-конзуларното претставништво, може да се вработи во државата на приемот, доколку државата на приемот тоа го дозволува, а во тој случај престанува обврската на Министерството од ставот 2 на овој член.

Член 67

Дипломатот е должен да постапува во согласност со законодавството на Република Македонија и меѓународното право кое ја обврзува Република Македонија.

Посебни должности на дипломатот се:

а) да ги штити интересите на Република Македонија, нејзиниот углед, нејзините институции и установи;

б) да известува објективно и точно за извршувањето на дадените задачи, за сознанијата и информациите од важност за интересите на Република Македонија;

в) доследно да ги почитува прописите, обичаите и правилата на однесување, како и протоколарните правила на земјата на прием;

г) да не прима подароци и други материјални средства, освен вообичаените лични подароци од мала вредност кои се разменуваат согласно со дипломатската пракса и

д) да не го користи дипломатскиот пасош спротивно на неговата намена.

Дипломатот упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво, покрај должностите утврдени во ставовите 1 и 2 на овој член е должен и:

а) достоинствено да ја претставува Република Македонија во земјата на приемот во и надвор од работното место и работното време;

б) да ги почитува прописите и обичаите на државата на приемот и да не се меша во нејзините внатрешни работи и

в) да не се користи со доделените привилегии и имунитети во странската држава, како и со дипломатската пошта спротивно на нивната пропишана намена.

Должностите утврдени во ставот 3 на овој член се однесуваат и помошно - стручен службеник упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво.

Прекршувањето на одредбите од ставовите 1, 2 и 3 на овој член претставува повреда на работна должност и повлекува дисциплинска одговорност.

Обврска за чување на класифицирани информации

Член 67-а

Вработените во Министерството се должни да ги чуваат класифицираните информации со степен на класификација определен согласно со закон до кои дошле во вршењето на работите и задачите во Министерството. Обврската за чување на класифицираните информации од ставот 1 на овој член трае се до нивната декласификација.

Судир на интереси

Член 67-б

Дипломатот и помошно - стручен службеник упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво, вклучувајќи го и шефот на дипломатско-конзуларното претставништво, не смее да врши никаква друга функција, должност или дејност.

Дипломатот и помошно - стручен службеник мора да го пријави на раководното лице сопствениот судир на интереси при вршењето на надворешните работи и да побара да биде изземен во вршењето на истите работи. Раководното лице е должно тоа да го земе предвид и да му определи на вработениот други работни задачи.

Непријавувањето на судирот на интереси претставува повреда на службената должност.

Специјализација и обука

Член 67-в

Министерството организира стручна специјализација и континуирана обука за дипломатите.

Начинот на спроведување на специјализацијата и обуките се утврдува со акт на Министерот.

Меѓусебните права и обврски на Министерството и дипломатот кој е упатен на специјализација и обука за потребите на Министерството, се уредуваат со писмен договор во кој се утврдува точниот датум до кој дипломатот не може да бара престанок на работниот однос, како и неговата материјална одговорност сразмерна на средствата потрошени за реализација на обуката, доколку по негова вина или на негово барање му престане работниот однос пред утврдениот датум.

За времетраењето на специјализацијата и обуката на која дипломатот е упатен за потребите на Министерството, има право да му биде исплатена плата, но не подолго од една година од денот на упатувањето.

Дипломатот или помошно-стручниот службеник, кој е упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија во странство, вклучително и шефот на претставништвото, за времетраењето на мандатот не може да студира на додипломски, последипломски и докторски студии.

Член на потесно семејство кој е во придружба на лицето од ставот 5 на овој член, за времетраење на мандатот не смее да користи стипендија од и во државата на приемот.

Прекршувањето на одредбите од ставовите 5 и 6 на овој член, претставува повреда на работната должност и повлекува дисциплинска одговорност за која може да се изрече дисциплинска мерка престанок на работниот однос во Министерството.

Упатување на службеници вработени во државни органи и други органи на државната управа во дипломатско-конзуларно претставништво

Член 68

Врз основа на писмена спогодба на Министерството со државен орган и друг орган на државната управа, министерот може во дипломатско-конзуларните претставништва да упати службеник вработен во државен орган и друг орган на државната управа за извршување на специфични економски, културни, безбедносни, информативни и други работи од интерес на Република Македонија.

Службеникот од ставот 1 на овој член треба да ги исполнува следниве услови:

а) да е државјанин на Република Македонија;

б) да владее странски јазици, и тоа:

- да поседува меѓународно признат сертификат за познавање на англиски јазик, и тоа ако:

1) се упатува на мандат во земја од англиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати: ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS), ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор, со ниво на познавање еквивалентно на Ц1 (C1) ниво на ЦЕФР (CEFR) и

2) се упатува на мандат во земја од неанглиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати: ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS), ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор, со ниво на познавање еквивалентно на B1 (B1) ниво на ЦЕФР (CEFR),

- да познава втор странски јазик различен од англискиот и тоа еден од официјалните јазици на Обединетите нации или на Европската унија, на ниво еквивалентно на нивото B1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште,

- да го познава службениот јазик на земјата на приемот, на ниво еквивалентно на нивото A1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште најдоцна еден месец пред упатувањето на должност, ако службениот јазик на земјата на приемот е различен од јазикот наведен во алинејата 2 на овој став и

в) да поседува безбедносен сертификат.

Службеници во државни органи и други органи на државната управа во дипломатско-конзуларно претставништво може да бидат упатени на работа во дипломатско-конзуларно претставништво во постапка утврдена со овој закон.

За упатување на службениците од ставот 1 на овој член органот објавува интересен конкурс.

Постапката за спроведување на изборот ја води петчлена комисија формирана од функционерот кој раководи со органот каде што е распишан интерниот конкурс. Комисијата е составена од директор на директорат во Министерството, во својство на претседател и еден член од Министерството, а тројца членови се претставници од органот каде што е распишан интерниот конкурс. Претседателот и членовите на комисијата имаат свои заменици.

Службеникот од став 1 на овој закон се упатува во дипломатско-конзуларното претставништво најмногу до три години и со звање не повисоко од советник.

Финансиските средства за упатување на службеникот од ставот 1 на овој член во дипломатско-конзуларно претставништво, целосно ги обезбедува органот каде е вработен.

Член 68-а

Врз основа на писмена спогодба за заедничка соработка која се склучува меѓу Министерството и институции од јавниот сектор за вработените од членот 14 став 1 група II од Законот за вработените во јавниот сектор, и за вработени кои работат на економски активности за привлекување на странски инвестиции и промоција на извозот, по спроведена постапка за избор, а по претходно објавен интересен конкурс во институцијата во кое лицето е вработено, министерот за надворешни работи може да упати во дипломатско-конзуларно претставништво вработен кој ги исполнува следниве услови:

а) да е државјанин на Република Македонија;

б) да владее странски јазици, и тоа:

- да поседува меѓународно признат сертификат за познавање на англиски јазик, и тоа ако:

1) се упатува на мандат во земја од англиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS), ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор, со ниво на познавање еквивалентно на Ц1 (C1) ниво на ЦЕФР (CEFR) и

2) се упатува на мандат во земја од неанглиско говорно подрачје да поседува еден од следниве сертификати ЦАЕ (CAE), ИЕЛТС (IELTS), ТОЕФЕЛ (TOEFL), ТОЕФЕЛ ЦБТ (TOEFL CBT), ТОЕФЕЛ ИБТ (TOEFL IBT) или друг меѓународно признат сертификат за познавање на англискиот јазик издаден од европски или глобален јазичен тестатор, со ниво на познавање еквивалентно на Б1 (B1) ниво на ЦЕФР (CEFR);

- да познава втор странски јазик различен од англискиот и тоа еден од официјалните јазици на Обединетите нации или на Европската унија, на ниво еквивалентно на нивото Б1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште,

- да го познава службениот јазик на земјата на приемот, на ниво еквивалентно на нивото А1 на ЦЕФР (CEFR), што се докажува со сертификат издаден од јазично училиште најдоцна еден месец пред упатувањето на должност, ако службениот јазик на земјата на приемот е различен од јазикот наведен во алинејата 2 на овој став и

в) да поседува безбедносен сертификат.

Постапката за избор на службеници кои се упатуваат во дипломатско-конзуларно претставништво се спроведува од петчлена комисија формирана од функционерот кој раководи со органот каде што е распишан интерниот конкурс.

Комисијата е составена од раководен административен службеник во својство на претседател и четворица членови. Претседателот и членовите на комисијата имаат свои заменици.

Со Спогодбата за заедничка соработка од ставот 1 на овој член, се уредува упатувањето на вработениот, периодот за кој се упатува, финансирањето и други прашања од интерес на страните.

Упатувањето на службеникот со решение го врши министерот за надворешни работи.

Лицата од ставот 1 на овој член се упатуваат во дипломатско-конзуларни претставништва на Република Македонија со дипломатско звање прв секретар.

Финансиските средства за упатување на лицата од ставот 1 на овој член ги обезбедува органот каде се вработени.

Ангажирање на локален персонал

Член 69

Шефот на дипломатско-конзуларното претставништво, за вршење на одредени работи може, по претходна согласност од Министерството, да ангажира локален персонал.

Начинот за ангажирање на лицата од ставот 1 на овој член се утврдува со акт на министерот.

Член 70

Дипломат може да биде поддржан, упатен и кандидиран за одредени работни места и функции во меѓународни владини организации врз основа на конкурс, кога е тоа од интерес за Република Македонија.

За време на ангажирањето во меѓународната организација од ставот 1 на овој член, доколку меѓународната владина организација на приемот му ги исплатува платата и надоместоците, на дипломатот му мирува работниот однос во Министерството.

Министерството може да ја поддржи кандидатурата на државјанин на Република Македонија за работни места и функции во меѓународни владини организации.

Член 70-а

Дипломат и помошно - стручен службеник кој е избран или именуван на државна или јавна функција утврдена со закон и чие вршење бара привремено да престане да ги извршува работите и работните задачи, има право во рок од 15 дена по престанувањето на вршењето на функцијата да се врати на работа во Министерството на работно место кое одговара на неговиот степен на стручна подготовка.

Награди, благодарници и признанија

Член 71

За долгогодишна работа, постигнати резултати, подобрување на угледот на службата или на државата, на вработените во Министерството им се доделуваат награди, благодарници и признанија.

За придонес во остварување на интересите на Република Македонија министерот може да додели благодарници или признанија на други лица.

Наградите, благодарниците и признанијата се израз на признание што се доделуваат на лица и институции за работи и дела што заслужуваат општо признание од аспект на надворешно - политичките приоритети и интереси на Република Македонија.

Начинот на доделување на наградите, благодарниците и признанијата се утврдува со акт на министерот.

Лица на кои може да им се доделат награди, признанија и благодарници

Член 71-а

Награди, признанија и благодарници може да им бидат доделени на сегашни и поранешни вработени во Министерството, на поединци граѓани на Република Македонија, на правни лица, државни органи, установи, владини и невладини организации, на странски државници и дипломати, на странски физички и правни лица, меѓународни организации и други асоцијации.

Доделување и врачување на наградите, благодарниците и признанијата

Член 71-б

Наградите, признанијата и благодарниците ги доделува министерот. Наградите, признанијата и благодарниците ги врачува министерот или од него овластено лице.

Доделените награди, признанија и благодарници по правило се врачуваат при одбележување на значајни датуми и настани од историјата на Република Македонија или на значајни датуми и настани од историјата на дипломатијата.

Парични награди

Член 71-в

Парична награда може да се додели на вработен во Министерството кој:

- со долгогодишна работа придонел за подобрување на угледот на дипломатската служба,

- во подолг период придонесува за порационално, поефикасно и поквалитетно работење на Министерството и поефикасно постапување при постигнување на работните цели,
- заради вонредно залагање при извршување на некоја конкретна вонредна работна задача, постигнал исклучителни резултати и
- има зголемен обем на работа, надвор од планираните работи и задачи во подолг период кои успешно ги извршил.

Иницијатива и предлог за доделување на награди

Член 71-г

Врз основа на иницијатива поднесена од дипломат на раководно работно место во Министерството или по иницијатива на шеф на дипломатско – конзуларно претставништво за доделување на награди, државниот секретар доставува предлог до министерот.

Иницијативата содржи конкретни и детални податоци за основот за доделување на наградата, за типот на наградата, како и предлог за висината на паричната награда ако таква се предлага.

Висина на паричната награда

Член 71-д

Паричната награда во Министерството може да се додели како:

- износ до една месечна плата која вработениот ја примил во последниот месец пред доделувањето на наградата или
- зголемување на платата во износ од 20% во траење од три месеци.

Паричната награда во претставништво може да се додели како:

- износ до една месечна плата, која вработениот ја примил во последниот месец пред упатувањето на мандат или
- како зголемување на платата која дипломатот, односно вработен ја примил во последниот месец пред упатувањето на мандат во износ од 20% во траење од три месеци.

За видот и висината на паричната награда со решение одлучува министерот за надворешни работи.

Признанија и благодарници

Член 71-ѓ

Министерот може да додели признание и благодарница на вработен во Министерството за активна дипломатска работа, долгогодишна работа, постигнати резултати во кариерата и подобрување на угледот на службата или на државата.

Предлог за доделување на награди во рамките на Министерството до министерот поднесува државниот секретар по сопствена иницијатива, врз основа на иницијатива поднесена од дипломат на раководно работно место во Министерството или по иницијатива на шеф на дипломатско – конзуларно претставништво.

Министерот доделува признанија на вработени во Министерството кои даваат активен придонес и покажуваат посебен успех и ангажман во работата, како и за повеќегодишна работа, ангажман и постигнати резултати во определена област и за подобрување на угледот на службата или на државата.

Министерот ги доделува следниве признанија:

- млад дипломат на годината,
- дипломат на годината,
- признание за долгогодишен ангажман,
- признание за активен ангажман и
- други признанија.

Благодарница се доделува на вработен во Министерството по повод негово пензионирање и заради негов долгогодишен придонес и активната работа во неговата кариера.

Благодарница може да се додели на дипломат во Министерството заради неговиот активен придонес и ангажман како национален координатор за одредена област или проблематика или за време на претседавање на Република Македонија со тело на меѓународна организација, успешно спроведена кандидатура на претставник на Република Македонија во меѓународна организација, учество во водење на успешно завршени преговори за стратешки интерес на државата, активен ангажман и придонес за битно унапредување на билатералната соработка со одредена земја и зголемување на странските инвестиции во земјата.

Предлог до министерот за доделување на благодарница во рамките на Министерството поднесува државниот секретар по сопствена иницијатива, врз основа на иницијатива поднесена од дипломат на раководно работно место во Министерството или по иницијатива на шеф на претставништво.

Доделување на признанија и благодарници на лица од Република Македонија

Член 71-е

Министерот може да додели признанија и благодарници како знак за општествено признание на лица од Република Македонија кои не се вработени во Министерството, за нивните заложби, придонес и ангажман на полето на надворешната политика, развивањето и унапредувањето на меѓународната соработка на Република Македонија со други меѓународни субјекти и промовирање на интересите и афирмација на Република Македонија на меѓународен план.

Доделување на признанија и благодарници на странски државјани и институции

Член 71-ж

По иницијатива на министерот за надворешни работи и шефови на дипломатско - конзуларните претставништва на Република Македонија признанија и благодарници може да се доделат на странски државјани и институции кои имаат дадено посебен придонес за развојот на Република Македонија, промовирање на интересите на Република Македонија, за особени заслуги во развивањето и унапредувањето на меѓународните односи и соработката на Република Македонија со други држави и меѓународни организации, институции и слично, за промовирање на културата и културно - историското наследство, развој на туризмот, економскиот развој на Република Македонија и привлекување на странски инвестиции.

Признанијата и благодарниците на странски државјани и институции по правило ги доделува и врачува министерот.

Со овластување на министерот, шефот на дипломатско - конзуларното претставништво на Република Македонија, исто така може да врачува признанија и благодарници на државјани и институции на земјата или заслужни лица во меѓународната организација во која е акредитиран.

Признанијата и благодарниците се врачуваат на пригодна свеченост во рамките на работни билатерални посети и мултилатерални средби и состаноци или други прилики.

Изработка на признанијата и благодарниците

Член 71-з

Изгледот, односно моделот, видот, материјалот, формата, содржината и естетските детали на признанијата и благодарниците се уредуваат со посебен акт на министерот.

Етички кодекс

Член 72

Дипломатот треба да ги почитува највисоките стандарди на сопствениот интегритет и интегритетот на дипломатската служба во извршување на сите обврски.

Стандардите на однесување се утврдуваат со Етички кодекс кој го донесува министерот.

Однесувањето спротивно на Етичкиот кодекс претставува повреда на службената должност.

Управување со ефектот

Член 73

Одредбите од Законот за административните службеници кои се однесуваат на управувањето со ефектот се применуваат на дипломатите и помошно - стручните службеници во Министерството.

Дисциплинска и материјална одговорност

Член 74

Одредбите од Законот за административните службеници кои се однесуваат на дисциплинска и материјална одговорност се применуваат на дипломатите и помошно - стручните службеници во Министерството.

Освен случаите утврдени во Законот за административни службеници, како дисциплински престап се смета и:

- непочитување на актот со кој министерот ги определува начинот на извршувањето на надлежностите на органот за време на штрајк и актот со кој министерот го определува бројот на дипломатите кои ќе работат на извршување на минималните функции на Министерството за време на штрајк,
- непочитување на Етичкиот кодекс на Министерството,
- нарушување на угледот на дипломатската служба,
- непочитување на одредбите од член 67-в став 5 и 6 и
- извршување дејствие кое е во спротивност со дипломатската функција.

Насловите пред членовите и членовите: 74-а, 74-б, 74-в, 74-г, 74-д, 74-ѓ, 75, 75-а, 75-б, 75-в, 75-г и 76 се избришани, види: чл.33 од Закон за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи ("Службен весник на РМ" бр. 39/14).

Суспензија

Член 77

Дипломат и помошно - стручен службеник може да биде суспендиран од Министерството со решение кое го донесува министерот, а на предлог на непосредно претпоставениот дипломат, во случаи кога против него е покрената кривична постапка за кривично дело сторено на работа или во врска со работата или е покрената дисциплинска постапка за дисциплински престап, а повредата е од таква природа што неговото натамошно присуство во органот додека трае постапката штетно ќе се одрази врз службата, односно ќе го осуети или оневозможи утврдувањето на одговорноста за дисциплински престап.

Суспензијата од став 1 на овој член трае до донесувањето на правосилна, односно конечна одлука во постапките од ставот 1 на овој член.

За време додека трае суспензијата на дипломатот му се исплатува 50% од плата за работното место исплатена во месецот пред суспензијата.

Член 77-а

Ако дипломатот и помошно - стручниот службеник во моментот на донесувањето на решението за суспензија е упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија во странство, дипломатот и помошно - стручниот службеник со решение на министерот се враќа во земјата.

За време додека трае суспензијата на дипломатот и помошно - стручниот службеник од ставот 1 на овој член, му се исплатува 50% од платата исплатена последниот месец пред упатувањето во дипломатско-конзуларното претставништво.

Член 77-б

Сите трошоци за враќањето во државата на дипломатот и помошно - стручниот службеник од членот 77-а од овој закон ги поднесува Министерството ако со правосилна одлука дипломатот и помошно - стручниот службеник биде ослободен од одговорност за кривичното дело или дисциплинскиот престап.

Ако со правосилна одлука дипломатот и помошно - стручниот службеник биде осуден или му се изрече дисциплинска мерка, сите трошоци во врска со доаѓањето и престојот во државата се на товар на дипломатот и помошно - стручниот службеник.

Член 77-в

Ако дипломатот и помошно - стручниот службеник биде ослободен од одговорност за кривично дело или за дисциплински престап, се враќа во истото дипломатско-конзуларно претставништво да го доврши започнатиот мандат. Времето поминато во државата му се засметува во мандатот.

На дипломатот и помошно - стручниот службеник кој е ослободен од одговорност за кривично дело или за дисциплински престап му се исплатуваат останатите 50% до полниот износ на денарската плата за работното место на кое бил распореден за време на суспензијата.

Член 77-г

Против решенијата донесени во постапката во која е изречена суспензија може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на врачувањето на решението до Агенцијата за администрација.

Во случаите од ставот 1 на овој член не може да се бара заштита на правото пред надлежен суд, ако претходно не се бара заштита на правото пред Агенцијата за администрација.

Насловите пред членовите и членовите: 78, 79, 79-а, 79-б, 79-в, 80, 80-а, 80-б и 81 се избришани, види: чл.37 од Закон за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи ("Службен весник на РМ" бр. 39/14).

Престанок на вработување

Член 82

На дипломатот му престанува вработувањето:

- по спогодба,
- по негово барање,
- по сила на закон и
- во други случаи предвидени со закон.

Член 82-а

На дипломатот му престанува вработувањето по спогодба склучена меѓу него и државниот секретар.

На дипломатот му престанува вработувањето по негово барање ако поднесе писмено барање за престанок на вработувањето.

Во случај на престанок на вработување по барање на дипломатот, отказниот рок е 30 дена од денот на поднесувањето на барањето, освен ако со државниот секретар поинаку не се спогодат.

Член 82-б

На дипломат му престанува вработувањето по сила на закон:

- 1) ако со конечен акт на надлежен орган биде одбиено барањето за издавање на соодветен безбедносен сертификат, со конечност на актот;
- 2) ако ја загуби работната способност - со денот на доставувањето на правосилно решение за утврдување на изгубената работна способност;
- 3) ако биде осуден за кривично дело во врска со службената должност или друго кривично дело кое го прави недостоен за дипломат - со денот на врачувањето на правосилната пресуда;
- 4) поради издржување казна затвор подолго од шест месеци - со денот на стапувањето на издржување на казната;
- 5) неоправдано отсутствува од работа најмалку три дена последователно во еден месец;
- 6) ако му престане државјанство на Република Македонија, со денот на доставувањето на решението за отпуст од државјанство на Република Македонија;
- 7) се утврди дека при вработувањето премолчил или дал невиситнители податоци во однос на општите и посебните услови за вработување ;
- 8) органот на државната управа надлежен за инспекција на трудот во рок од една година утврди дека дипломатот е вработен спротивно на одредбите од овој закон и

Член 83

Решение за престанок на вработувањето на дипломатот во случаите од членот 82 став 1 алинеи 2, 3 и 4 од овој закон, донесува министерот.

Член 84

Решението за престанок на вработувањето се врачува лично на дипломатот, по правило, во работните простории на Министерството, односно на адреса на живеалиштето, односно престојувалиштето од кое дипломатот секојдневно доаѓа на работа.

Ако дипломатот не може да се пронајде на адресата на живеалиштето, односно престојувалиштето или ако го одбие врачувањето, решението се објавува на огласната табла во Министерството. По изминувањето на три работни дена од денот на објавувањето на решението на огласната табла се смета дека врачувањето е извршено.

Член 85

Против решението за престанок на вработувањето дипломатот има право да изјави жалба до Агенцијата за администрација, во рок од 15 дена од денот на врачувањето на решението.

Дипломатот кој не е задоволен од конечната одлука на Агенцијата од ставот 1 на овој член има право на судска заштита.

Дипломатот не може да бара заштита на правото пред надлежен суд, ако претходно не барал заштита на правото пред Агенцијата за администрација, освен за правото на парично побарување.

VI. СТРАНСКИ ДИПЛОМАТСКИ И КОНЗУЛАРНИ ПРЕТСТАВНИШТВА

Странски дипломатски, конзуларни и други претставништва

Член 86

Дипломатско и конзуларно претставништво во Република Македонија може да отвори држава со која Република Македонија има воспоставено дипломатски односи, врз основа на меѓународен договор.

Меѓународна организација или меѓународна агенција може да има свое седиште на територијата на Република Македонија или да отвори своја канцеларија или оддел врз основа на членството на Република Македонија во таа организација или меѓународен договор.

Отворањето на претставништвата од ставовите 1 и 2 на овој член се врши врз основа на меѓународен договор, а по донесена одлука од страна на Владата, на предлог на Министерството.

Во особено основаните случаи и кога тоа претставува надворешно-политички интерес на државата Владата, на предлог на министерот, може да дозволи отворање на претставништво, кое не е претставништво на држава или на меѓународна организација.

Член 87

Државите или меѓународните организации, покрај претставништвата од членот 86, можат да отворат и канцеларии за вршење на конзуларни, стопански и информативно-културни дејности, во постапката предвидена во членот 86 на овој закон.

Членот 88 е избришан, види: Закон за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи ("Службен весник на РМ" бр. 26/13).

Шеф на странско дипломатско, конзуларно и друго претставништво

Член 89

Владата, на предлог на министерот, а по прибавено мислење од надлежните органи и по добиена согласност од претседателот, издава агреман за шеф на странско дипломатско претставништво и согласност за шеф на претставништво на меѓународната организација во Република Македонија.

Владата, на предлог на министерот, а по прибавено мислење од надлежните органи издава егзекватура за шеф на странско конзуларно претставништво во Република Македонија. До добивање на егзекватурата, Министерството издава временна дозвола за работа на новонаименуваниот шеф на конзулатот.

Одговорот за бараниот агреман за шеф на странско дипломатско претставништво, за егзекватура за шеф на странско конзуларно претставништво на друга држава, како и за согласност за шеф на мисија на меѓународна организација во Република Македонија и за специјален пратеник на друга држава се дава во рок и на начин предвидени со меѓународното право и обичаи.

Член 90

Државите со кои Република Македонија има воспоставено дипломатски односи на ниво на амбасади, може да акредитираат свој амбасадор кој нема седиште во Република Македонија.

Член 91

Акредитивите на амбасадорите и на специјалните пратеници на странската држава, во утврдена протоколарна постапка ги прима претседателот на Републиката.

Копии на акредитивите претходно му се предаваат на министерот или на неговиот заменик, на државниот секретар или на директорот за дипломатски протокол.

Член 92

Патентните писма на генералните конзули на странските држави, во утврдена протоколарна постапка ги прима министерот или претставник на Министерството.

Почесен конзул на странска држава

Член 93

Државата со која Република Македонија има дипломатски или конзуларни односи може да именува почесен конзуларен функционер (почесен конзул).

Почесниот конзул може да биде македонски или странски државјанин со регулирано право на престој во Република Македонија.

Согласноста за именување на почесен конзул, на барање на државата која именува, ја дава Владата.

ГЛАВА VI-а

Продажба, купување, изградба, размена, давање на користење и престанок на правото на користење на недвижни ствари, давање и земање во закуп, давање и примање на дар и одржување на недвижни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија.

Член 93-а

Недвижните ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, се во државна сопственост и со нив во името на Република Македонија располага Владата на Република Македонија.

Постапките за продажба, купување, изградба, размена, давање и земање во закуп и давање и примање на дар на недвижни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва, ги спроведуваат комисији, согласно со членот 93-б од овој закон.

Член 93-б

За спроведување на продажба, купување, изградба, размена, давање и земање во закуп, давање и примање на дар на недвижни ствари, што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, министерот за надворешни работи формира комисији.

За секоја продажба, купување, изградба, размена, давање и примање на дар на недвижни ствари се формира соодветна комисија за продажба, купување, изградба, размена, давање и примање на дар на недвижни ствари.

За давање и земање во закуп на недвижни ствари се формира Комисија за време од четири години.

Комисиите од ставот 2 на овој член се составени од пет члена. Претседател на комисиите е државниот секретар во Министерството за надворешни работи, а членови се директорот надлежен за организациони работи, двајца дипломати вработени во директоратот надлежен за организациони работи и еден претставник од Министерството за финансии. Секретар на комисиите е дипломат вработен во директоратот надлежен за организациони работи.

Комисијата од ставот 3 на овој член е составена од три члена и тоа претседател кој е директор на директоратот надлежен за организациони работи и два члена од редот на дипломатите вработени во директоратот надлежен за организациони работи.

Претседателот и членовите на комисиите од ставовите 2 и 3 на овој член имаат свои заменици.

Комисиите од ставовите 2 и 3 на овој член можат во рамките на нивната работа, по потреба, да ангажираат надворешни лица-експерти.

Работата на комисиите од ставовите 2 и 3 на овој член со Деловник за работа на комисиите ја утврдува министерот за надворешни работи.

Член 93-в

Финансиските средства остварени од продажбата и давањето во закуп на недвижни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, вклучително и недвижни ствари стекнати во државна сопственост од сукцесија на дипломатско-конзуларниот имот на поранешна СФРЈ, како и средства обезбедени од доплата во постапки на размена на недвижните ствари, се приходи во Буџетот на Република Македонија.

Член 93-г

Владата на Република Македонија по предлог на Министерството за надворешни работи одлучува:

- за продажба, купување, изградба, размена, давање и примање на дар на недвижни ствари, што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија и

- за давање во долгорочен закуп на недвижни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва кога закупувач е друга држава, меѓународна владина организација и други правни и физички лица,

- давање на користење и престанок на правото на користење на недвижни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва, Министерството за надворешни работи одлучува за:

- давање во краткорочен закуп на недвижната ствар и

- земање во долгорочен и краткорочен закуп на недвижна ствар за потреби на дипломатско-конзуларните претставништва.

Договорите за продажба, купување, размена, долгорочен закуп, давање и престанок на користење, давање и земање во дар на недвижни ствари во име на Република Македонија, ги склучува министерот за надворешни работи или од него овластен шеф на дипломатско-конзуларно претставништво.

Член 93-д

Постапката за продажба, купување, изградба, давање и земање во закуп, давање и примање на дар на недвижни ствари за потребите на дипломатско-конзуларните претставништва се врши согласно со законодавството на државата каде што се наоѓа недвижната ствар.

Член 93-ѓ

За недвижната ствар што е предмет на продажба, купување, размена и давање и примање на дар, се врши процена на вредноста на недвижната ствар од овластен проценител од државата каде што се наоѓа недвижната ствар.

Проценетата пазарна вредност на недвижната ствар претставува почетна цена при јавното наддавање за нејзината продажба.

Член 93-е

Продажба на недвижни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва се врши:

- со постапка на јавно наддавање или

- со непосредна спогодба.

Член 93-ж

Комисијата од членот 93-б став 2 од овој закон е должна да објави оглас за јавно наддавање за продажба на недвижната ствар во најмалку еден печатен медиум во државата на акредитација во рок од 15 дена од денот на објавувањето на одлуката на Владата на Република Македонија за продажба на недвижната ствар во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 93-з

Огласот за продажба со јавно наддавање на недвижни ствари особено содржи:

- податоци за недвижната ствар што е предмет на продажба (место, улица и број, катастарска општина, катастарска парцела, број на имотен односно поседовен лист и површина),

- вредноста на недвижната ствар што е предмет на продажба како почетна цена на недвижната ствар е предмет на јавното наддавање,

- висината на паричниот депозит што треба да се уплати за учество во јавното наддавање,

- сметката на која се уплаќа депозитот,

- рокот за уплата на депозитот,
- условите што треба да ги исполнат наддавачите за учество во јавното наддавање,
- рокот во кој треба да се пристапи кон склучување на договорот,
- термин за увид на недвижната ствар и
- место, ден и час на јавното наддавање.

Член 93-с

На јавното наддавање не може да учествува лице кое не ги исполнува условите од огласот.

Член 93-и

Комисијата од членот 93-б став 2 од овој закон пред почетокот на јавното наддавање ги утврдува и ги соопштува начинот и техничките правила за наддавањето на учесниците.

Претседателот на Комисијата раководи со работата на Комисијата и со јавното наддавање.

Комисијата за недвижни ствари го спроведува јавното наддавање согласно со огласот за јавното наддавање. Јавното наддавање се спроведува на начин при што учесниците на јавното наддавање ја наддаваат почетната цена утврдена во огласот за јавното наддавање. За најповолен наддавач на јавното наддавање се утврдува учесникот кој понудил највисока цена на јавното наддавање.

Комисијата води записник за текот на јавното наддавање.

Во записникот за текот на јавното наддавање се внесуваат податоци за наддавачите.

Податоците за наддавачите се запишуваат по редослед на најповолно рангирани наддавачи.

Во записникот се утврдува обврската кога истекува рокот во кој најповолниот наддавач треба да пристапи кон склучување на договорот за продажба.

Податоците од записникот за јавното наддавање јавно се соопштуваат на учесниците на јавното наддавање.

Кога на јавното наддавање за продажба на недвижна ствар ќе се јави само еден учесник, кој ги прифаќа условите од огласот и ја наддаде почетната цена, единствениот учесник стекнува статус на најповолен наддавач, со кој се склучува договор за продажба на недвижна ствар.

Член 93-ј

Кога на јавното наддавање нема учесник, јавното наддавање се повторува, при што вредноста на недвижната ствар се намалува за 10%.

Кога и второто јавно наддавање е неуспешно, јавното наддавање се повторува при што вредноста на недвижната ствар се намалува за 20% во однос на вредноста на недвижната ствар објавена во огласот од првото јавно наддавање.

Член 93-к

Кога најповолниот наддавач не пристапи кон склучување, односно не склучи договор за продажба, следно рангиралиот по редослед наддавач што ги исполнил условите и ја наддал почетната цена на јавното наддавање, стекнува статус на најповолен наддавач и може да пристапи кон склучување на договорот.

Член 93-л

Уплатениот паричен депозит од најповолниот наддавач се засметува во постигнатата цена.

Висината на паричниот депозит што се уплаќа за учество во јавното наддавање не може да биде помал од 1% од вредноста на недвижната ствар предмет на јавното наддавање.

Најповолниот наддавач кој нема да пристапи кон склучување на договор за продажба, го губи правото на враќање на паричниот депозит.

Паричниот депозит на надавачите кои немаат статус на најповолен наддавач, се враќа.

Член 93-љ

Недвижна ствар со непосредна спогодба може да се продава врз основа на одлука на Владата на Република Македонија само на институции основани од страна на странската држава и меѓународни владини организации, кога постои оправдан државен интерес за тоа, но не под проценетата вредност на недвижната ствар.

Кога се продава недвижна ствар со непосредна спогодба врз основа на одлука на Владата на Република Македонија, со одлуката се определува непосредниот купувач и вредноста на недвижната ствар, која не може да биде помала од проценетата вредност.

Член 93-м

Купување на недвижни ствари за потребите на дипломатско-конзуларните претставништва се врши со прибирање на писмени понуди или со непосредна спогодба.

Недвижна ствар со непосредна спогодба може да се купува врз основа на одлука на Владата на Република Македонија само институции основани од страна на странската држава или меѓународни владини организации.

Член 93-н

Понудите за купување задолжително ги содржат следниве податоци:

- назив и седиште на понудувачот,
- предмет на понудата,
- цена, односно вредност на понудата,
- период на важност на понудата,
- начин и валута на плаќање (во готово или на рати),
- нацрт-планови и фотографии,
- доказ за сопственост и
- други документи и услови.

Понудите за купување по можност содржат и копија од градежно-инвестиционо-техничка документација за недвижната ствар.

Комисијата од членот 93-б став 2 од овој закон има обврска да обезбеди експертска процена за состојбата на недвижната ствар од архитектонски, статички и инсталациски аспект од овластен орган за такава процена во државата каде што се набавува недвижната ствар, да направи анализа на понудите и да даде предлог за избор.

При оценката како критериуми за избор на најповолна понуда може да се сметаат проценета вредност на недвижната ствар која е предмет на понудата, состојбата на недвижната ствар од статички и инсталациски аспект,

местоположбата, површина, наменска функционалност, архитектонските квалитети и репрезентативноста на недвижната ствар, катност и обезбеденост со инфраструктура.

На предлог на Министерството за надворешни работи за купување на конкретна недвижна ствар одлука за набавка донесува Владата на Република Македонија.

Член 93-њ

Размена на недвижни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва стекнати во државна сопственост по кој било основ, вклучително и по основ на сукцесија на дипломатско-конзуларниот имот на поранешната СФРЈ, може да се врши ако со размената се стекнува недвижна ствар во која можат да се извршуваат работите и задачите на дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија и кога за недвижната ствар нема интерес да се користи за потребите на дипломатско-конзуларните претставништва.

Размена на недвижни ствари може да се врши со други држави за потреби на нивни дипломатско-конзуларните претставништва, со меѓународни владини организации, со правни и физички лица.

Вредноста на недвижните ствари во размената се утврдува врз основа на процена на пазарната вредност од овластен проценител, на недвижната ствар, согласно со законодавството на државата каде се наоѓа недвижноста.

Кога постои разлика во проценетите вредности на недвижните ствари што се разменуваат, размената може да се изврши со надоместување на разликата во вредноста во паричен износ или со компензација и со друга недвижна ствар.

Член 93-о

За размена на недвижните ствари одлучува Владата на Република Македонија, на предлог на Министерството за надворешни работи. Предлогот за размена содржи:

- потребата за размена,
- вредноста на недвижната ствар во сопственост на Република Македонија што ја употребува дипломатско-конзуларното претставништво на Република Македонија,
- вредноста на недвижната ствар за кои се предлага размената и
- податоци за недвижните ствари кои се предмет на размена место, улица и број, катастарска парцела, катастарска општина, површина и други потребни податоци во конкретниот случај.

Вредноста на недвижните ствари во размената се утврдува врз основа на процената на пазарната вредност на недвижната ствар согласно со законодавството на државата каде се наоѓа недвижноста.

Член 93-п

Недвижните ствари и делови од нив кои не се целосно искористени за потребите на дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија или кои не можат краткорочно и долгорочно да се користат, можат да се дадат на долгорочен или краткорочен закуп, со непосредна спогодба, само за потребите на државите и институциите основани од страна на странската држава, дипломатско-конзуларни претставништва на други држави или за колокација на заеднички простории за дипломатско-конзуларни претставништва на Република Македонија и други држави, како и за потребите на меѓународните владини организации.

ГЛАВА VI-6

Продажба, размена, давање на користење и престанок на правото на користење давање и примање на дар и враќање од дипломатско-конзуларно претставништво во Министерството за надворешни работи, на движни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија.

Член 93-а

Движните ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија кои не се штетни по животната средина и здравјето, а кои дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија, трајно, односно времено престанале да ги користат заради неисправност, технолошка некомпатибилност, технолошка застареност или се вишок, можат да се продадат во земјата на акредитацијата, дадат на користење на друго дипломатско-конзуларно претставништво и претставништво во странство на други државни органи на Република Македонија и органи на локална самоуправа на Република Македонија, да се вратат во Министерството за надворешни работи или да се разменат или подарат по основ на договор.

За движните ствари од ставот (1) на овој член кои се штетни по здравјето и животната средина, дипломатско-конзуларните претставништва се должни да преземат соодветни мерки предвидени со законите во земјата на акредитација, заради заштита на здравјето и животната средина.

За движните ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија кои поради нивната дотраеност, неупотребливост или технолошка застареност не можат да се продадат во земјата на акредитација или разменат по други основи утврдени во ставот 1 на овој член, дипломатско-конзуларните претставништва се должни да спроведат постапка за избор на правно лице кое врши дејност или поседува дозвола за собирање и/или транспортирање на отпад.

За продажбата и размената на движните ствари по основите утврдени во ставовите 1 и 3 на овој член, одлучува министерот за надворешни работи.

Член 93-б

Продажбата на движни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија се врши врз основа на процена од овластен проценител во земјата на акредитацијата.

Продажбата на движни ствари од членот 93-а став 1 се врши по пат на непосредна спогодба ако вредноста на стварите е до 500 евра.

Продажбата на движни ствари од членот 93-а став 1 се врши по пат на јавно наддавање ако вредноста на стварите е поголема од 500 евра.

Член 93-в

Движните ствари од членот 93-а став 1 од овој закон и движните ствари на претставништво во странство на други државни органи на Република Македонија и органи на локална самоуправа на Република Македонија може да се дадат на користење без надоместок за потреби на претставништво во странство на други државни органи на Република Македонија и органи на локална самоуправа на Република Македонија и дипломатско-конзуларно претставништво, за што соодветно се утврдува и престанок на правото на користење на движни ствари.

За потребите на дипломатско-конзуларно претставништво може да се прими на дар движна ствар од други држави, меѓународните владини организации и други странски правни и физички лица врз основа на договор.

За работите од ставовите 1 и 2 на овој член одлучува министерот за надворешни работи.

Договорите за давање и прием на движни ствари на користење и давање и примање на дар на движни ствари, за потребите на дипломатско-конзуларно претставништво, по овластување на министерот за надворешни работи, го потпишува шефот на дипломатско-конзуларно претставништво.

Член 93-г

За постапките за продажба, размена, давање и примање на дар на движни ствари што ги користат дипломатско-конзуларните претставништва на Република Македонија и враќање на движни ствари од дипломатско-конзуларно претставништво, министерот за надворешни работи формира комисији за време од четири години.

Комисиите од ставот 1 на овој член се составени од три члена и нивни заменици од редот на вработените во директоратот надлежен за организациони работи и дипломатско-конзуларното претставништво што ги користи стварите.

Секретар на комисиите од ставот 1 на овој член е дипломат вработен во директоратот надлежен за организациони работи.

Претседателот и членовите на комисиите од ставот 1 на овој член имаат свои заменици.

Работата на комисиите од ставот 1 на овој член со деловник за работа на комисиите ја утврдува министерот за надворешни работи.

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 94

Подзаконските акти чие донесување е предвидено со овој закон ќе бидат донесени најдоцна до 1 јануари 2007 година.

До денот на влегувањето во сила на актите од ставот 1 на овој член ќе продолжат да се применуваат постојните акти.

Член 95

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, дипломатските звања се утврдуваат на следниов начин:

1) вработените во Министерството на работа во дипломатско-конзуларните претставништва ги задржуваат постојните дипломатски звања и

2) на другите вработени во Министерството, дипломатското звање им се утврдува како што е подолу наведено:

- државен секретар - амбасадор/ополномоштен министер;
- државен советник - амбасадор/ополномоштен министер/министер советник;
- раководител на сектор - министер советник/советник;
- помошник раководител на сектор - министер советник/советник;
- раководител на одделение - советник/прв секретар;
- советник - прв секретар/втор секретар;
- виш соработник - втор секретар/трет секретар;
- соработник - трет секретар/аташе и
- помлад соработник - аташе.

Решението за определување на дипломатското звање од ставот 1 на овој член го донесува министерот.

Член 96

Со денот на примената на овој закон престанува да важи Законот за вршење на надворешните работи од надлежност на сојузните органи на управата и сојузните организации ("Службен лист на СФРЈ" број 56/81), кој согласно со Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија е преземен како републички пропис.

Член 97

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 1 јануари 2007 година.

СО ОДЛУКА НА Уставниот суд на РМ, У.бр.80/2006 („Службен весник на РМ" бр.140/07 од 21.11.2007 година):

1. СЕ УКИНУВА членот 36 став 1 алинеја 6 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија" бр.46/2006).
2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

ОД ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ („Службен весник на РМ" бр.107/08)

Член 28

Подзаконските акти предвидени со овој закон министерот ќе ги донесе во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 29

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

СО ОДЛУКА НА Уставниот суд на РМ, У.бр.225/2007 („Службен весник на РМ" бр.131/08 од 17.10.2008 година):

1. СЕ УКИНУВА член 64 алинеја 5 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија" бр.46/2006).
2. Оваа одлука произведува правно дејство од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

ОД ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ („Службен весник на РМ" бр.26/13)

Преодни и завршни одредби

Член 21

Во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон министерот ќе ги усогласи Правилникот за внатрешна организација на Министерството и Правилникот за систематизација на работните места во Министерството со одредбите од овој закон.

Со денот на донесување на решенија за распоредување на вработените во Министерството согласно со овој закон, вработените престануваат да бидат државни службеници.

Член 22

Дипломатот кој се стекнал со дипломатско звање пред влегувањето во сила на овој закон, го задржува постојното дипломатско звање.

Времето потребно за преминување во непосредно повисоко дипломатско звање согласно со овој закон, се смета од денот на стекнувањето на последното дипломатско звање.

Член 23

Дипломатот кој на денот на влегувањето во сила на овој закон се наоѓа упатен на работа во дипломатско-конзуларно претставништво, а ќе исполни услови за премин во непосредно повисоко дипломатско звање согласно со овој закон, звањето го стекнува по враќањето во земјата.

Член 24

Дипломатот кој на денот на влегувањето во сила на овој закон, има стекнато дипломатско звање пониско од она на кое би имал право согласно со овој закон врз основа на времето поминато во постојното дипломатско звање, ќе се стекне со непосредно повисоко звање, по исполнување на условите од овој закон.

Член 25

На вработен во Министерството-постоен државен службеник на кој на денот на влегувањето во сила на овој закон не му е утврдено дипломатско звање, му се утврдува дипломатско звање на следниов начин:

- 1) звањето државен советник соодветствува на дипломатското звање ополномоштен министер;
- 2) звањето раководител на сектор соодветствува на дипломатското звање министер советник;
- 3) звањето помошник раководител на сектор соодветствува на дипломатското звање министер советник;
- 4) звањето раководител на одделение соодветствува на дипломатското звање советник;
- 5) звањето советник соодветствува на дипломатското звање прв секретар;
- 6) звањето виш соработник соодветствува на дипломатското звање втор секретар;
- 7) звањето соработник соодветствува на дипломатското звање трет секретар и
- 8) звањето помлад соработник соодветствува на дипломатското звање аташе.

Член 26

Вработените во Министерството постојани стручно-административни државни службеници со решение се распоредуваат на *помошно-стручни работни места* на следниов начин:

- 1) звањето самостоен референт се распоредува на работно место самостоен референт;
- 2) звањето виш референт се распоредува на работно место виш референт;
- 3) звањето референт се распоредува на работно место референт и
- 4) звањето помлад референт се распоредува на работно место помлад референт.

Член 27

На стручно-административен државен службеник вработен во Министерството кој на денот на влегувањето во сила на овој закон се стекнал со високо образование му се утврдува дипломатско звање аташе и се распоредува на стручно работно место соработник, доколку во рок од шест месеци од влегувањето во сила на овој закон положи дипломатски испит.

Член 28

Амбасадорот, односно генералниот конзул кој на денот на влегувањето во сила на овој закон е упатен на мандат во дипломатско-конзуларно претставништво на Република Македонија, е должен во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон да достави доказ за исполнување на условите од членот 10 став 1 алинеја 1, односно членот 13 став 1 алинеја 1 од овој закон.

Неисполнувањето на условот од ставот 1 на овој член од страна на амбасадорот, претставува основ за примена на членот 45 став 4 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ број 46/2006 и 107/2008).

Неисполнувањето на условот од ставот 1 на овој член од страна на генералниот конзул претставува основ за примена на членот 14 од овој закон.

Член 29

Дипломатот, службеникот од членот 78 став 1 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ број 46/2006 и 107/2008) и стручно-административниот државен службеник кој на денот на влегувањето во сила на овој закон се наоѓа упатен на работа во дипломатско-конзуларни претставништва е должен во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон да достави доказ за исполнување на условите од членот 66 став 4 точка в) алинеја 1, односно членот 68 став 2 точка б) алинеја 1 од овој закон.

Лицето од ставот 1 на овој член кое нема да достави доказ за исполнување на условот од ставот 1 на овој член во рокот од членот 27 став 1 од овој закон, ќе биде вратено на работа во Министерството, односно органот од членот 78 став 1 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ брот 46/2006 и 107/2008), пред истекот на периодот за кој е упатено.

Член 30

Подзаконските акти чие донесување е утврдено со овој закон ќе бидат донесени во рок од еден месец од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 31

Постапките започнати според Законот за државните службеници („Службен весник на Република Македонија“ број 59/2000, 112/2000, 34/2001, 103/2001, 43/2002, 98/2002, 17/2003, 40/2003, 85/2003, 17/2004, 69/2004, 81/2005, 61/2006, 36/2007, 161/2008, 6/2009, 114/2009, 35/10, 167/10, 36/11, 6/12 и 24/12) се завршуваат согласно со тој закон.

Член 32

Оценувањето на амбасадорите и генералните конзули ќе започне по влегувањето во сила на актот од членот 55-в од овој закон.

Член 33

Секој вработен во Министерството, најдоцна во рок од еден месец од денот на влегувањето во сила на овој закон е должен до Министерството да достави писмена изјава заверена кај нотар дека не е член на орган на политичка партија на републичко ниво.

Недоставувањето на изјавата претставува основ за престанок на вработувањето.

Член 34

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за надворешни работи.

Член 35

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јули 2013 година.

ОД ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ ("Службен весник на РМ" бр.39/14)

Член 40

Подзаконските акти кои врз основа на овој закон треба да бидат донесени или кои треба да бидат усогласени со Законот, ќе се донесат во рок од шест месеци по влегувањето во сила на овој закон.

Член 41

Дипломат и помошно-стручен службеник кој засновал работен однос во Министерството до денот на започнувањето со примената на овој закон, треба до државниот секретар да достави докази за познавање на странски јазици и познавање на работа со компјутерски програми за канцелариско работење, соодветни на нивото на неговото работно место *на кое бил распореден на денот на започнувањето со примената на овој закон, во рок од една година од денот на пристапување на Република Македонија во Европската унија*.²

Дипломатот и помошно - стручниот службеник кој нема да достави докази за познавање на странски јазици и познавање на работа со компјутерски програми за канцелариско работење согласно со став 1 на овој член, ќе биде распореден на работно место за едно ниво пониско од работното место на кое бил во моментот на влегувањето во сила на овој закон, освен дипломатот и помошно -стручниот службеник кој на денот на започнувањето со примената на овој закон бил распореден на работно место на ниво В5 и Г4, на кој ќе му биде намалена платата во износ од 10%.

Дипломатот и помошно-стручниот службеник на кој согласно со ставот (2) на овој член платата му била намалена во износ од 10% може во секој момент да достави докази до државниот секретар за познавање на странски јазици и

---

² Во Законот за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ број 39/14), во членот 41 став 1 зборовите: „во рок од две години од денот на започнување со примена на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „на кое бил распореден на денот на започнувањето со примената на овој закон, во рок од една година од денот на пристапување на Република Македонија во Европската унија“.

познавање на работа со компјутерски програми за канцелариско работење, по што се донесува решение, со кое решението за намалувањето на платата престанува да важи.

Ставовите (1) и (2) на овој член не се однесуваат на дипломатите и помошно-стручните службеници, кои ќе остварат право на пензија во рок од десет години од денот на започнувањето со примената на овој закон.

Државниот управен инспекторат, во рок од три месеци по истекот на рокот од ставот (1) на овој член, ќе изврши надзор над спроведување на ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 42

Постапките за дипломатите и помошно - стручните службеници кои се однесуваат на вработување, со и без пробна работа, дисциплинските постапки, постапките за материјална одговорност и постапките за оценување, започнати до денот на започнувањето на примената на овој закон, односно жалбите и приговорите поднесени до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен до денот на започнувањето на примената на овој закон, ќе се завршат според Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ број 46/2006, 107/2008 и 26/13).

Член 43

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за надворешни работи.

Член 44

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од денот на започнувањето на примената на Законот за административните службеници („Службен весник на Република Македонија“ број 27/14) и Законот за вработените во јавниот сектор („Службен весник на Република Македонија“ број 27/14).

ОД ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ ("Службен весник на РМ" бр.61/15)

Член 4

Во Законот за изменување и дополнување на Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ број 39/14), во членот 41 став 1 зборовите: „во рок од две години од денот на отпочнување со примена на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „на кое бил распореден на денот на започнувањето со примената на овој закон, во рок од една година од денот на пристапување на Република Македонија во Европската унија“.

Член 5

Се овластува Законодавно - правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за надворешни работи.

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

**ОД ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА НАДВОРЕШНИ РАБОТИ
("Службен весник на РМ" бр.226/15)**

Член 13

Директори на културно-информативниот центри, именувани до денот на влегувањето во сила на овој закон, продолжуваат да ја вршат функцијата до истекот на мандатот за кој се именувани.

Член 14

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за надворешни работи.

Член 15

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.